

Inhoud

II Niet-wetgevingshandelingen

INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN

- ★ **Kennisgeving betreffende de inwerkingtreding van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake de cumulatie van de oorsprong tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat, het Koninkrijk Noorwegen en de Republiek Turkije in het kader van het stelsel van algemene preferenties** 1
- ★ **Kennisgeving betreffende de inwerkingtreding van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Noorwegen inzake de cumulatie van de oorsprong tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat, het Koninkrijk Noorwegen en de Republiek Turkije in het kader van het stelsel van algemene preferenties** 1
- ★ **Besluit (EU) 2019/143 van de Raad van 28 januari 2019 betreffende de sluiting, namens de Unie, van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Volksrepubliek China in verband met DS492 European Union — Measures affecting Tariff Concessions on Certain Poultry Meat Products (Europese Unie — Maatregelen die van invloed zijn op tariefconcessies voor bepaalde pluimveevleesproducten)** 2
- Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Volksrepubliek China in verband met DS492 European Union — Measures affecting Tariff Concessions on Certain Poultry Meat Products (Europese Unie — Maatregelen die van invloed zijn op tariefconcessies voor bepaalde pluimveevleesproducten)** 4

VERORDENINGEN

- ★ **Uitvoeringsverordening (EU) 2019/144 van de Commissie van 28 januari 2019 tot verlening van een vergunning voor een preparaat van 3-fytase geproduceerd door *Komagataella pastoris* (CECT 13094) als toevoegingsmiddel voor diervoeding voor opfokleghennen en voor minder gangbare pluimveesoorten gehouden voor mest- en legdoeleinden of voor fokdoeleinden (vergunninghouder Fertinagro Biotech S.L.)⁽¹⁾** 8
- ★ **Verordening (EU) 2019/145 van de Commissie van 30 januari 2019 tot rectificatie van de Nederlandse taalversie van Verordening (EU) nr. 68/2013 betreffende de catalogus van voedermiddelen⁽¹⁾** 11

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst.

★ Uitvoeringsverordening (EU) 2019/146 van de Commissie van 30 januari 2019 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/502 tot verlening van een vergunning voor het preparaat van <i>Saccharomyces cerevisiae</i> NCYC R404 als toevoegingsmiddel voor diervoeding voor melkkoeien ⁽¹⁾	12
★ Uitvoeringsverordening (EU) 2019/147 van de Commissie van 30 januari 2019 tot goedkeuring van de werkzame stof <i>Beauveria bassiana</i> stam PPRI 5339 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, en tot wijziging van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie ⁽¹⁾	14
★ Uitvoeringsverordening (EU) 2019/148 van de Commissie van 30 januari 2019 tot niet-goedkeuring van de werkzame stof propanil overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen ⁽¹⁾	18
★ Uitvoeringsverordening (EU) 2019/149 van de Commissie van 30 januari 2019 tot wijziging van de Uitvoeringsverordeningen (EU) 2015/1108 en (EU) nr. 540/2011 wat de voorwaarden voor het gebruik van azijn als basisstof betreft ⁽¹⁾	20
★ Uitvoeringsverordening (EU) 2019/150 van de Commissie van 30 januari 2019 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 686/2012 wat betreft de lidstaat-rapporteur voor de evaluatie van de volgende werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen: deltamethrin, diflufenican, epoxiconazool, fluoxastrobin, prothioconazool en tebuconazool ⁽¹⁾	23
★ Uitvoeringsverordening (EU) 2019/151 van de Commissie van 30 januari 2019 tot verlenging van de goedkeuring van de werkzame stof <i>Clonostachys rosea</i> stam J1446 als een werkzame stof met een laag risico overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, en tot wijziging van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie ⁽¹⁾	26

BESLUITEN

★ Besluit (EU) 2019/152 van de Raad van 28 januari 2019 tot benoeming van een lid van het Comité van de Regio's, voorgedragen door het Koninkrijk België	31
★ Besluit (EU) 2019/153 van de Raad van 28 januari 2019 tot benoeming van een lid van het Comité van de Regio's, voorgedragen door de Italiaanse Republiek	32
★ Besluit (EU) 2019/154 van de Commissie van 30 januari 2019 tot vaststelling van interne voorschriften betreffende de beperking van het recht op inzage van betrokkenen in hun medische dossiers	33
★ Besluit (EU) 2019/155 van de Europese Autoriteit voor effecten en markten van 23 januari 2019 tot verlenging van de tijdelijke beperking op het op de markt brengen, verspreiden of verkopen van contracts for differences aan retailcliënten	36

III *Andere handelingen*

EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

★ Besluit van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA nr. 83/18/COL van 26 september 2018 betreffende staatsgaranties ten gunste van Landsvirkjun voor derivatencontracten (IJsland) [2019/156]	42
---	----

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst.

Rectificaties

- ★ **Rectificatie van Verordening (EU) 2018/1971 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot instelling van het Orgaan van Europese regulerende instanties voor elektronische communicatie (Berec) en het Bureau voor ondersteuning van Berec (Berec-Bureau), tot wijziging van Verordening (EU) 2015/2120 en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1211/2009 (PB L 321 van 17.12.2018) 50**

II

(Niet-wetgevingshandelingen)

INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN

Kennisgeving betreffende de inwerkingtreding van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake de cumulatie van de oorsprong tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat, het Koninkrijk Noorwegen en de Republiek Turkije in het kader van het stelsel van algemene preferenties

De Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake de cumulatie van de oorsprong tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat, het Koninkrijk Noorwegen en de Republiek Turkije in het kader van het stelsel van algemene preferenties treedt overeenkomstig punt 18 van de overeenkomst in werking op 1 februari 2019.

Kennisgeving betreffende de inwerkingtreding van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Noorwegen inzake de cumulatie van de oorsprong tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat, het Koninkrijk Noorwegen en de Republiek Turkije in het kader van het stelsel van algemene preferenties

De Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Noorwegen inzake de cumulatie van de oorsprong tussen de Europese Unie, de Zwitserse Bondsstaat, het Koninkrijk Noorwegen en de Republiek Turkije in het kader van het stelsel van algemene preferenties treedt overeenkomstig punt 18 van de overeenkomst in werking op 1 februari 2019.

BESLUIT (EU) 2019/143 VAN DE RAAD**van 28 januari 2019****betreffende de sluiting, namens de Unie, van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Volksrepubliek China in verband met DS492 European Union — Measures affecting Tariff Concessions on Certain Poultry Meat Products (Europese Unie — Maatregelen die van invloed zijn op tariefconcessies voor bepaalde pluimveevleesproducten)**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, lid 6, onder a), v),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien de goedkeuring van het Europees Parlement ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 12 maart 2018 heeft de Raad de Commissie gemachtigd tot het openen van onderhandelingen om een wederzijds overeengekomen oplossing te bereiken met China in verband met de WTO-procedure voor geschillenbeslechting DS492 European Union — *Measures affecting Tariff Concessions on Certain Poultry Meat Products* (Europese Unie — Maatregelen die van invloed zijn op tariefconcessies voor bepaalde pluimveevleesproducten).
- (2) Die onderhandelingen zijn afgesloten en op 18 juni 2018 vond de parafering plaats van een overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en China („de overeenkomst”).
- (3) De overeenkomst is namens de Unie ondertekend op 30 november 2018, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum, overeenkomstig Besluit (EU) 2018/1252 van de Raad ⁽²⁾.
- (4) De overeenkomst dient te worden goedgekeurd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Volksrepubliek China in verband met DS492 European Union — *Measures affecting Tariff Concessions on Certain Poultry Meat Products* (Europese Unie — Maatregelen die van invloed zijn op tariefconcessies voor bepaalde pluimveevleesproducten) wordt hierbij namens de Unie goedgekeurd.

De tekst van de overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

De voorzitter van de Raad verricht namens de Unie de in de overeenkomst bedoelde kennisgeving ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Het Europees Parlement heeft op 16 januari 2019 zijn goedkeuring gegeven (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).

⁽²⁾ Besluit (EU) 2018/1252 van de Raad van 18 september 2018 betreffende de ondertekening, namens de Unie, van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Volksrepubliek China in verband met DS492 Europese Unie — Maatregelen die van invloed zijn op tariefconcessies voor bepaalde pluimveevleesproducten (PB L 237 van 20.9.2018, blz. 2).

⁽³⁾ De datum van inwerkingtreding van de overeenkomst zal door het secretariaat-generaal van de Raad in het *Publicatieblad van de Europese Unie* worden bekendgemaakt.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op de datum waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Brussel, 28 januari 2019.

Voor de Raad
De voorzitter
P. DAEA

OVEREENKOMST**in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Volksrepubliek China in verband met DS492 European Union — Measures affecting Tariff Concessions on Certain Poultry Meat Products (Europese Unie — Maatregelen die van invloed zijn op tariefconcessies voor bepaalde pluimveevleesproducten)**

A. Brief van de Europese Unie

Excellentie,

Ik heb de eer dit schrijven tot u te richten in verband met het bovengenoemde WTO-geschil en de resultaten van onze onderhandelingen om een wederzijds overeengekomen oplossing te bereiken.

De Europese Unie opent de volgende tariefcontingenten ⁽¹⁾:

- een tariefcontingent van 6 060 ton voor tarieflijn 1602.3929 (met een landspecifieke toewijzing van 6 000 ton voor China en 60 ton voor alle andere landen), met een recht binnen het contingent van 10,9 %;
- een tariefcontingent van 660 ton voor tarieflijn 1602.3985 (met een landspecifieke toewijzing van 600 ton voor China en 60 ton voor alle andere landen), met een recht binnen het contingent van 10,9 %;
- een tariefcontingent erga omnes van 5 000 ton voor tarieflijn 1602.3219, met een recht binnen het contingent van 8 %.

De Europese Unie en China stellen elkaar in kennis van de voltooiing van hun interne procedures voor de inwerkingtreding van deze overeenkomst. De overeenkomst treedt in werking 14 dagen na de dag waarop de laatste kennisgeving wordt ontvangen. De Europese Unie opent de bovengenoemde tariefcontingenten met ingang van de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst.

Na de opening van de tariefcontingenten stellen de Europese Unie en China het orgaan voor geschillenbeslechting uit hoofde van artikel 3.6 van het DSU in kennis van deze overeenkomst als wederzijds overeengekomen oplossing in het kader van DS492 European Union — Measures affecting Tariff Concessions on Certain Poultry Meat Products (Europese Unie — Maatregelen die van invloed zijn op tariefconcessies voor bepaalde pluimveevleesproducten). Op basis hiervan bevestigt China dat het, ten aanzien van DS492, niet zal verzoeken om de inleiding van de procedures uit hoofde van artikel 21.5 van het DSU noch zal verzoeken om de schorsing van concessies of andere verplichtingen uit hoofde van artikel 22.6 van het DSU, zolang de Europese Unie voldoet aan al haar verplichtingen in het kader van deze overeenkomst.

Ik zou het op prijs stellen indien u mij zou willen bevestigen dat uw regering met het bovenstaande instemt.

Ik stel hierbij voor dat, indien het bovenstaande voor uw regering aanvaardbaar is, deze brief en uw bevestiging samen een overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Volksrepubliek China vormen.

Hoogachtend,

Cc: Thailand

⁽¹⁾ Thailand heeft ingestemd met de toewijzing aan China voor de eerste twee tariefcontingenten.

Съставено в Женева на
 Hecho en Ginebra, el
 V Ženevě dne
 Udfærdiget i Genève, den
 Geschehen zu Genf am
 Genf,
 Έγινε στη Γενεύη, στις
 Done at Geneva,
 Fait à Genève, le
 Sastavljeno u Ženevi
 Fatto a Ginevra, addì
 Ženēvā,
 Priimta Ženevoje,
 Kelt Genfben,
 Magħmul f'Ginevra,
 Gedaan te Genève,
 Sporządzono w Genewie, dnia
 Feito em Genebra,
 Întocmit la Geneva, la
 V Ženeve
 V Ženevi,
 Tehty Genevessä,
 Utfärdat i Genève den

30 -11- 2018

在日内瓦签订

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Europsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

欧洲联盟代表

B. Brief van China

Excellentie,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief van vandaag, welke als volgt luidt:

„Ik heb de eer dit schrijven tot u te richten in verband met het bovengenoemde WTO-geschil en de resultaten van onze onderhandelingen om een wederzijds overeengekomen oplossing te bereiken.

De Europese Unie opent de volgende tariefcontingenten^(?):

- een tariefcontingent van 6 060 ton voor tarieflijn 1602.3929 (met een landspecifieke toewijzing van 6 000 ton voor China en 60 ton voor alle andere landen), met een recht binnen het contingent van 10,9 %;
- een tariefcontingent van 660 ton voor tarieflijn 1602.3985 (met een landspecifieke toewijzing van 600 ton voor China en 60 ton voor alle andere landen), met een recht binnen het contingent van 10,9 %;
- een tariefcontingent erga omnes van 5 000 ton voor tarieflijn 1602.3219, met een recht binnen het contingent van 8 %.

De Europese Unie en China stellen elkaar in kennis van de voltooiing van hun interne procedures voor de inwerking-treding van deze overeenkomst. De overeenkomst treedt in werking 14 dagen na de dag waarop de laatste kennisgeving wordt ontvangen. De Europese Unie opent de bovengenoemde tariefcontingenten met ingang van de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst.

Na de opening van de tariefcontingenten stellen de Europese Unie en China het orgaan voor geschillenbeslechting uit hoofde van artikel 3.6 van het DSU in kennis van deze overeenkomst als wederzijds overeengekomen oplossing in het kader van DS492 European Union — Measures affecting Tariff Concessions on Certain Poultry Meat Products (Europese Unie — Maatregelen die van invloed zijn op tariefconcessies voor bepaalde pluimveevleesproducten). Op basis hiervan bevestigt China dat het, ten aanzien van DS492, niet zal verzoeken om de inleiding van de procedures uit hoofde van artikel 21.5 van het DSU noch zal verzoeken om de schorsing van concessies of andere verplichtingen uit hoofde van artikel 22.6 van het DSU, zolang de Europese Unie voldoet aan al haar verplichtingen in het kader van deze overeenkomst.”

Ik heb de eer u mede te delen dat mijn regering met de inhoud van uw brief instemt.

Hoogachtend,

在日内瓦签订

Съставено в Женева на

Hecho en Ginebra, el

V Ženevě dne

Udfærdiget i Genève, den

Geschehen zu Genf am

Genf,

Έγινε στη Γενεύη, στις

Done at Geneva,

Fait à Genève, le

Sastavljeno u Ženevi

Fatto a Ginevra, addì

Ženěvā,

Priimta Ženevoje,

Kelt Genfben,

Magħmul f'Ginevra,

Gedaan te Genève,

Sporządzono w Genewie, dnia

Feito em Genebra,

Întocmit la Geneva, la

V Ženeve

V Ženevi,

Tehty Genevessä,

Utfærdat i Genève den

30 -11- 2018

^(?) Thailand heeft ingestemd met de toewijzing aan China voor de eerste twee tariefcontingenten.

中华人民共和国代表

За Китайската народна република

Por la República Popular China

Za Čínskou lidovou republiku

For Folkerepublikken Kina

Für die Volksrepublik China

Hiina Rahvavabariigi nimel

Για τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας

For the People's Republic of China

Pour la République populaire de Chine

Za Narodnu Republiku Kinu

Per la Repubblica popolare cinese

Ķīnas Tautas Republikas vārdā –

Kinijos Liaudies Respublikos vardu

A Kínai Népköztársaság részéről

Għar-Repubblika tal-Poplu taċ-Ċina

Voor de Volksrepubliek China

W imieniu Chińskiej Republiki Ludowej

Pela República Popular da China

Pentru Republica Populară Chineză

Za Čínsku lidovou republiku

Za Ljudsko republiko Kitajsko

Kiinan kansantasavallan puolesta

För Folkrepubliken Kina

VERORDENINGEN

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2019/144 VAN DE COMMISSIE

van 28 januari 2019

tot verlening van een vergunning voor een preparaat van 3-fytase geproduceerd door *Komagataella pastoris* (CECT 13094) als toevoegingsmiddel voor diervoeding voor opfokleghennen en voor minder gangbare pluimveesoorten gehouden voor mest- en legdoeleinden of voor fokdoeleinden (vergunninghouder Fertinagro Biotech S.L.)

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1831/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 betreffende toevoegingsmiddelen voor diervoeding ⁽¹⁾, en met name artikel 9, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De verlening van vergunningen voor toevoegingsmiddelen voor diervoeding, met inbegrip van de vergunningsgronden en -procedures, is geregeld bij Verordening (EG) nr. 1831/2003.
- (2) Overeenkomstig artikel 7 van Verordening (EG) nr. 1831/2003 is een aanvraag ingediend voor een vergunning voor een preparaat van 3-fytase geproduceerd door *Komagataella pastoris* (CECT 13094). Bij de aanvraag waren de krachtens artikel 7, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1831/2003 vereiste nadere gegevens en documenten gevoegd.
- (3) De aanvraag betreft de verlening van een vergunning voor een preparaat van 3-fytase geproduceerd door *Komagataella pastoris* (CECT 13094) als toevoegingsmiddel voor diervoeding voor opfokleghennen en voor minder gangbare pluimveesoorten gehouden voor mest- en legdoeleinden of voor fokdoeleinden in de categorie „zoötechnische toevoegingsmiddelen”.
- (4) Voor het preparaat van 3-fytase geproduceerd door *Komagataella pastoris* (CECT 13094), dat behoort tot de categorie „zoötechnische toevoegingsmiddelen”, is bij Uitvoeringsverordening (EU) 2017/895 van de Commissie een vergunning voor tien jaar voor gebruik als toevoegingsmiddel voor diervoeding voor mestkippen en legkippen verleend ⁽²⁾.
- (5) De Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) heeft in haar advies van 21 februari 2018 ⁽³⁾ geconcludeerd dat 3-fytase geproduceerd door *Komagataella pastoris* (CECT 13094) onder de voorgestelde gebruiksvoorwaarden geen ongunstige gevolgen heeft voor de diergezondheid, de menselijke gezondheid of het milieu. Zij heeft ook geconcludeerd dat het toevoegingsmiddel de retentie van fosfor in mestkippen kan verbeteren en deze conclusie kan worden uitgebreid naar opfokleghennen. Aangezien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de werkingswijze hetzelfde is bij pluimveesoorten, heeft de EFSA de conclusie over de werkzaamheid geëxtrapoleerd naar minder gangbare pluimveesoorten gehouden voor mest- en legdoeleinden of voor fokdoeleinden. Specifieke eisen voor monitoring na het in de handel brengen acht de EFSA niet nodig. De EFSA heeft ook het verslag over de analysemethode voor het toevoegingsmiddel voor diervoeding geverifieerd dat door het bij Verordening (EG) nr. 1831/2003 ingestelde referentielaboratorium was ingediend.
- (6) Uit de beoordeling van 3-fytase blijkt dat aan de in artikel 5 van Verordening (EG) nr. 1831/2003 vermelde voorwaarden voor de verlening van een vergunning voor 3-fytase geproduceerd door *Komagataella pastoris* (CECT 13094) is voldaan. Het gebruik van het preparaat zoals omschreven in de bijlage bij deze verordening moet daarom worden toegestaan.
- (7) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders,

⁽¹⁾ PB L 268 van 18.10.2003, blz. 29.

⁽²⁾ Uitvoeringsverordening (EU) 2017/895 van de Commissie van 24 mei 2017 tot verlening van een vergunning voor een preparaat van 3-fytase geproduceerd door *Komagataella pastoris* (CECT 13094) als toevoegingsmiddel voor diervoeding voor mestkippen en legkippen (vergunninghouder Fertinagro Nutrientes S.L.) (PB L 138 van 25.5.2017, blz. 120).

⁽³⁾ EFSA Journal 2018;16(3):5203.

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Voor het in de bijlage beschreven preparaat, dat behoort tot de categorie „zoötechnische toevoegingsmiddelen” en de functionele groep „verteringsbevorderaars”, wordt onder de in die bijlage vastgestelde voorwaarden een vergunning voor gebruik als toevoegingsmiddel voor diervoeding verleend.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 28 januari 2019.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE

Identificatienummer van het toevoegingsmiddel	Naam van de vergunninghouder	Toevoegingsmiddel	Samenstelling, chemische formule, beschrijving, analysemethode	Diersoort of -categorie	Maximumleeftijd	Minimumgehalte	Maximumgehalte	Andere bepalingen	Einde van de vergunningsperiode
						Activiteitseenheden/kg volledig diervoeder met een vochtgehalte van 12 %			

Categorie: zoötechnische toevoegingsmiddelen. Functionele groep: verteringsbevorderaars

4a25	Fertinagro Nutrientes S.L.	3-fytase EC 3.1.3.8	<p><i>Samenstelling van het toevoegingsmiddel:</i></p> <p>Preparaat van 3-fytase geproduceerd door <i>Komagataella pastoris</i> (CECT 13094) met een minimale activiteit van: 1 000 FTU ⁽¹⁾/ml</p> <p>Vloeibare vorm</p> <p><i>Karakterisering van de werkzame stof:</i></p> <p>3-fytase (EC 3.1.3.8) geproduceerd door <i>Komagataella pastoris</i> (CECT 13094)</p> <p><i>Analysemethode ⁽²⁾:</i></p> <p>Voor de kwantificering van de werkzaamheid van 3-fytase in het toevoegingsmiddel voor diervoeding:</p> <p>— colorimetrische methode gebaseerd op de enzymatische reactie van fytase op het fytaat.</p> <p>Voor de kwantificering van de werkzaamheid van 3-fytase in diervoeders:</p> <p>— colorimetrische methode gebaseerd op de enzymatische reactie van fytase op het fytaat — EN ISO 30024.</p>	Opfokleghennen Minder gangbare pluimveesoorten gehouden voor mest- en legdoeleinden of voor fokdoeleinden	—	500 FTU		<p>1. In de gebruiksaanwijzing voor het toevoegingsmiddel en de voormengsels moeten de opslagomstandigheden en de stabiliteit bij warmtebehandeling worden vermeld.</p> <p>2. Voor gebruikers van het toevoegingsmiddel en de voormengsels moeten de exploitanten van diervoederbedrijven operationele procedures en organisatorische maatregelen vaststellen voor het aanpakken van mogelijke risico's bij het gebruik ervan. Indien die risico's met deze procedures en maatregelen niet kunnen worden uitgebannen of tot een minimum kunnen worden teruggebracht, worden bij het gebruik van het toevoegingsmiddel en de voormengsels persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt, waaronder ademhalingsbescherming.</p>	20 februari 2029
------	----------------------------	------------------------	---	--	---	---------	--	--	------------------

⁽¹⁾ 1 FTU is de hoeveelheid enzym die uit een natriumfytaatsubstraat bij een pH van 5,5 en een temperatuur van 37 °C 1 micromol anorganisch fosfaat per minuut vrijmaakt.

⁽²⁾ Nadere bijzonderheden over de analysemethoden zijn beschikbaar op het volgende adres van het referentielaboratorium: <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>

VERORDENING (EU) 2019/145 VAN DE COMMISSIE**van 30 januari 2019****tot rectificatie van de Nederlandse taalversie van Verordening (EU) nr. 68/2013 betreffende de catalogus van voedermiddelen****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 767/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1831/2003 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 79/373/EEG van de Raad, Richtlijn 80/511/EEG van de Commissie, Richtlijnen 82/471/EEG, 83/228/EEG, 93/74/EEG, 93/113/EG en 96/25/EG van de Raad en Beschikking 2004/217/EG van de Commissie ⁽¹⁾, en met name artikel 26, lid 3,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Nederlandse taalversie van Verordening (EU) nr. 68/2013 van de Commissie ⁽²⁾ bevat in de vermeldingen met de nummers 13.8.1 en 13.8.2 in deel C van de bijlage een fout wat de verwijzing naar een bestanddeel van een te vermelden voedermiddel betreft. De onjuiste verwijzing naar „vochtgehalte” in plaats van „kalium” heeft gevolgen voor de reikwijdte van bepaalde verplichtingen voor de exploitanten.
- (2) De Nederlandse taalversie van Verordening (EU) nr. 68/2013 moet daarom dienovereenkomstig worden gerectificeerd.
- (3) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Deel C, hoofdstuk 13 „Diversen”, van de bijlage bij Verordening (EU) nr. 68/2013 wordt als volgt gerectificeerd:

1. In nummer 13.8.1, vierde kolom „Verplichte vermeldingen”, tweede regel, wordt de vermelding „Vochtgehalte, indien > 1,5 %” vervangen door „Kalium, indien > 1,5 %”;
2. In nummer 13.8.2, vierde kolom „Verplichte vermeldingen”, vierde regel, wordt de vermelding „Vochtgehalte, indien > 0,1 %” vervangen door „Kalium, indien > 0,1 %”.

*Artikel 2*Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 30 januari 2019.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁾ PB L 229 van 1.9.2009, blz. 1.

⁽²⁾ Verordening (EU) nr. 68/2013 van de Commissie van 16 januari 2013 betreffende de catalogus van voedermiddelen (PB L 29 van 30.1.2013, blz. 1).

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2019/146 VAN DE COMMISSIE**van 30 januari 2019****tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/502 tot verlening van een vergunning voor het preparaat van *Saccharomyces cerevisiae* NCYC R404 als toevoegingsmiddel voor diervoeding voor melkkoeien****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1831/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 betreffende toevoegingsmiddelen voor diervoeding ⁽¹⁾, en met name artikel 13, lid 3,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1831/2003 is bij Uitvoeringsverordening (EU) 2015/502 van de Commissie ⁽²⁾ een vergunning verleend voor het preparaat van *Saccharomyces cerevisiae* NCYC R404 als toevoegingsmiddel voor diervoeding voor melkkoeien.
- (2) De vergunninghouder, Micron Bio-Systems Ltd, heeft overeenkomstig artikel 13, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1831/2003 een aanvraag ingediend waarin wordt voorgesteld de naam van zijn vertegenwoordiger aan de vergunning toe te voegen.
- (3) De vergunninghouder heeft de nodige gegevens ingediend waaruit blijkt dat FeedVision BV met ingang van 30 maart 2019 als zijn vertegenwoordiger zal optreden voor het betrokken toevoegingsmiddel.
- (4) De voorgestelde wijziging van de vergunningvoorwaarden is louter administratief en maakt geen nieuwe beoordeling van het desbetreffende toevoegingsmiddel noodzakelijk. De Europese Autoriteit voor voedselveiligheid is in kennis gesteld van de aanvraag.
- (5) Ten einde toe te staan dat FeedVision BV als vertegenwoordiger van de vergunninghouder optreedt, moeten de voorwaarden van de desbetreffende vergunning worden gewijzigd. Daartoe moet de naam van de vertegenwoordiger worden toegevoegd aan de titel van en de bijlage bij die verordening. De naam van de vergunninghouder was verkeerd gespeld in de titel van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/502. In de titel van de uitvoeringsverordening moet de naam van de vergunninghouder derhalve worden vervangen door de juiste spelling ervan.
- (6) Uitvoeringsverordening (EU) 2015/502 moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (7) De bepalingen van deze verordening moeten van toepassing zijn vanaf de datum van de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie.
- (8) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

*Artikel 1***Wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/502**

Uitvoeringsverordening (EU) 2015/502 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) In de titel worden de woorden „Micro Bio-System Ltd” vervangen door de woorden „Micron Bio-Systems Ltd, vertegenwoordigd door FeedVision BV”.
- 2) In de tweede kolom van de bijlage worden de woorden „Micron Bio-Systems Ltd” vervangen door de woorden „Micron Bio-Systems Ltd, vertegenwoordigd door FeedVision BV”.

⁽¹⁾ PB L 268 van 18.10.2003, blz. 29.⁽²⁾ Uitvoeringsverordening (EU) 2015/502 van de Commissie van 24 maart 2015 tot verlening van een vergunning voor het preparaat *Saccharomyces cerevisiae* NCYC R404 als toevoegingsmiddel voor diervoeding voor melkkoeien (vergunninghouder Micro Bio-System Ltd) (PB L 79 van 25.3.2015, blz. 57).

*Artikel 2***Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing met ingang van 30 maart 2019.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 30 januari 2019.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2019/147 VAN DE COMMISSIE**van 30 januari 2019****tot goedkeuring van de werkzame stof *Beauveria bassiana* stam PPRI 5339 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, en tot wijziging van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad ⁽¹⁾, en met name artikel 13, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 1 oktober 2014 heeft Nederland overeenkomstig artikel 7, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van BASF Corporation een aanvraag voor de goedkeuring van de werkzame stof *Beauveria bassiana* stam PPRI 5339 ontvangen.
- (2) Overeenkomstig artikel 9, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 heeft Nederland, als lidstaat-rapporteur, de aanvrager, de andere lidstaten, de Commissie en de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) op 2 juni 2015 op de hoogte gebracht van de ontvankelijkheid van de aanvraag.
- (3) Op 22 december 2016 heeft de lidstaat-rapporteur een ontwerpbeoordelingsverslag ingediend bij de Commissie, met kopie aan de EFSA, waarin wordt beoordeeld of die werkzame stof naar verwachting aan de goedkeuringscriteria van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 zal voldoen.
- (4) De EFSA heeft gehandeld in overeenstemming met artikel 12, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1107/2009. Overeenkomstig artikel 12, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 heeft zij de aanvrager verzocht de lidstaten, de Commissie en de EFSA aanvullende informatie te verstrekken. De beoordeling van de aanvullende informatie door de lidstaat-rapporteur werd in november 2017 bij de EFSA ingediend in de vorm van een bijgewerkt ontwerpbeoordelingsverslag.
- (5) Op 12 maart 2018 heeft de EFSA aan de aanvrager, de lidstaten en de Commissie haar conclusie ⁽²⁾ meegedeeld met betrekking tot de vraag of de werkzame stof *Beauveria bassiana* stam PPRI 5339 naar verwachting aan de goedkeuringscriteria van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 zal voldoen. De EFSA heeft haar conclusie toegankelijk gemaakt voor het publiek.
- (6) Op 24 oktober 2018 heeft de Commissie het ontwerpbeoordelingsverslag voor *Beauveria bassiana* stam PPRI 5339 en een ontwerpverordening tot goedkeuring van *Beauveria bassiana* stam PPRI 5339 aan het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders voorgelegd.
- (7) Voor één of meer representatieve gebruiksdoeleinden van minstens één gewasbeschermingsmiddel dat de werkzame stof bevat, en met name voor de gebruiksdoeleinden die zijn onderzocht en zijn opgenomen in het evaluatieverslag, is vastgesteld dat aan de goedkeuringscriteria van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt voldaan.
- (8) Het is derhalve passend *Beauveria bassiana* stam PPRI 5339 goed te keuren.
- (9) Overeenkomstig artikel 13, lid 2, in samenhang met artikel 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 en in het licht van de huidige wetenschappelijke en technische kennis is het echter noodzakelijk bepaalde voorwaarden vast te stellen. In het bijzonder moeten waar nodig risicobeperkende maatregelen worden opgenomen.

⁽¹⁾ PBL 309 van 24.11.2009, blz. 1.⁽²⁾ EFSA (Europese Autoriteit voor voedselveiligheid), 2018. Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance *Beauveria bassiana* strain PPRI 5339. *EFSA Journal* 2018;16(4):5230, 18 blz. doi:10.2903/j.efsa.2018.5230.

- (10) Overeenkomstig artikel 13, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 moet de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie ⁽³⁾ dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (11) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Goedkeuring van werkzame stof

De in bijlage I gespecificeerde werkzame stof *Beauveria bassiana* stam PPRI 5339 wordt goedgekeurd onder de in die bijlage vastgestelde voorwaarden.

Artikel 2

Wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011

De bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wordt gewijzigd overeenkomstig bijlage II bij de onderhavige verordening.

Artikel 3

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 30 januari 2019.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

⁽³⁾ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie van 25 mei 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad wat de lijst van goedgekeurde werkzame stoffen betreft (PB L 153 van 11.6.2011, blz. 1).

BIJLAGE I

Benaming, identificatienummers	IUPAC-benaming	Zuiverheid ⁽¹⁾	Datum van goedkeuring	Geldigheids-duur	Specifieke bepalingen
<p><i>Beauveria bassiana</i> stam PPRI 5339</p> <p>Volnummer in de Agricultural Research Culture Collection (NRRL) van de Internationaal Depositaris: NRRL 50757</p>	<p>Niet van toepassing.</p>	<p>Max. beauvericine-gehalte: 0,5 mg/kg</p>	<p>20 februari 2019</p>	<p>20 februari 2029</p>	<p>Voor de toepassing van de in artikel 29, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 bedoelde uniforme beginselen moet rekening worden gehouden met de conclusies van het evaluatieverslag voor <i>Beauveria bassiana</i> stam PPRI 5339, en met name met de aanhangsels I en II daarvan.</p> <p>Bij deze algemene beoordeling moeten de lidstaten bijzondere aandacht besteden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> — het gehalte aan de metaboliet beauvericine aan de hand van een houdbaarheidsstudie na opslag van de formulering(en) die <i>B. bassiana</i> stam PPRI 5339 bevat(ten); — het effect op bestuivers die in kassen worden geplaatst na blootstelling aan een formulering die verschilt/formuleringen die verschillen van de representatieve formulering waarop deze goedkeuring is gebaseerd; — de bescherming van gebruikers en werknemers, waarbij zij er rekening mee moeten houden dat <i>B. bassiana</i> stam PPRI 5339 net als alle andere micro-organismen als een potentieel sensibiliserende stof moet worden beschouwd. <p>Er moet een strikte handhaving van de omgevingsomstandigheden en een analyse van de kwaliteitscontrole tijdens het productieproces worden gewaarborgd om te zorgen voor de naleving van de grenswaarden inzake microbiologische besmetting als bedoeld in werkdocument SANCO/12116/2012 ⁽²⁾.</p> <p>De gebruiksvoorwaarden moeten waar nodig risicobeperkende maatregelen omvatten.</p>

⁽¹⁾ Het evaluatieverslag bevat nadere gegevens over de identiteit en de specificatie van de werkzame stof.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_ppp_app-proc_guide_phys-chem-ana_microbial-contaminant-limits.pdf

BIJLAGE II

In deel B van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wordt de volgende vermelding toegevoegd:

„131	<p><i>Beauveria bassiana</i> stam PPRI 5339</p> <p>Volgnummer in de Agricultural Research Culture Collection (NRRL) van de Internationaal Depositaris: NRRL 50757</p>	Niet van toepassing.	Max. beauvericine-gehalte: 0,5 mg/kg	20 februari 2019	20 februari 2029	<p>Voor de toepassing van de in artikel 29, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 bedoelde uniforme beginselen moet rekening worden gehouden met de conclusies van het evaluatieverslag voor <i>Beauveria bassiana</i> stam PPRI 5339, en met name met de aanhangsels I en II daarvan.</p> <p>Bij deze algemene beoordeling moeten de lidstaten bijzondere aandacht besteden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> — het gehalte aan de metaboliet beauvericine aan de hand van een houdbaarheidsstudie na opslag van de formulering(en) die <i>B. bassiana</i> stam PPRI 5339 bevat(ten); — het effect op bestuivers die in kassen worden geplaatst na blootstelling aan een formulering die verschilt/formuleringen die verschillen van de representatieve formulering waarop deze goedkeuring is gebaseerd; — de bescherming van gebruikers en werknemers, waarbij zij er rekening mee moeten houden dat <i>B. bassiana</i> stam PPRI 5339 net als alle andere micro-organismen als een potentieel sensibiliserende stof moet worden beschouwd. <p>Er moet een strikte handhaving van de omgevingsomstandigheden en een analyse van de kwaliteitscontrole tijdens het productieproces worden gewaarborgd om te zorgen voor de naleving van de grenswaarden inzake microbiologische besmetting als bedoeld in werkdocument SANCO/12116/2012 (*).</p> <p>De gebruiksvoorwaarden moeten waar nodig risicobeperkende maatregelen omvatten.</p>
------	---	----------------------	--------------------------------------	------------------	------------------	--

(*) https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_ppp_app-proc_guide_phys-chem-ana_microbial-contaminant-limits.pdf

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2019/148 VAN DE COMMISSIE**van 30 januari 2019****tot niet-goedkeuring van de werkzame stof propanil overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad ⁽¹⁾, en met name artikel 13, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 28 december 2015 heeft Italië overeenkomstig artikel 7, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 een aanvraag van UPL Europe Ltd ontvangen voor de goedkeuring van de werkzame stof propanil.
- (2) Overeenkomstig artikel 9, lid 3, van die verordening heeft de lidstaat-rapporteur de aanvrager, de andere lidstaten, de Commissie en de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) op 29 februari 2016 in kennis gesteld van de ontvankelijkheid van de aanvraag.
- (3) Voor die werkzame stof zijn de effecten op de gezondheid van mens en dier en op het milieu overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 beoordeeld voor de door de aanvrager voorgestelde toepassingen. De lidstaat-rapporteur heeft op 14 juli 2017 een ontwerpbeoordelingsverslag bij de Commissie en de EFSA ingediend.
- (4) Het ontwerpbeoordelingsverslag is door de lidstaten en de EFSA geëvalueerd. De EFSA heeft haar conclusie over de risicobeoordeling van de werkzame stof propanil als pesticide ⁽²⁾ op 6 september 2018 aan de Commissie voorgelegd.
- (5) In een brief van 14 september 2018 heeft UPL Europe Ltd de aanvraag voor de goedkeuring van propanil ingetrokken.
- (6) Omdat de aanvraag is ingetrokken, mag propanil niet worden goedgekeurd.
- (7) Deze verordening laat de mogelijkheid om een nieuwe aanvraag voor propanil in te dienen overeenkomstig artikel 7 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 onverlet.
- (8) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

*Artikel 1***Niet-goedkeuring van een werkzame stof**

De werkzame stof propanil wordt niet goedgekeurd.

*Artikel 2***Inwerkingtreding**Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.⁽¹⁾ PBL 309 van 24.11.2009, blz. 1.⁽²⁾ *EFSA Journal* 2018;16(12):5418, 27 blz., <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5418>, Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance propanil.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 30 januari 2019.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2019/149 VAN DE COMMISSIE**van 30 januari 2019****tot wijziging van de Uitvoeringsverordeningen (EU) 2015/1108 en (EU) nr. 540/2011 wat de voorwaarden voor het gebruik van azijn als basisstof betreft****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad ⁽¹⁾, en met name artikel 23, lid 5, in samenhang met artikel 13, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1108 van de Commissie ⁽²⁾ is een vergunning verleend voor azijn als basisstof voor gebruik als fungicide en bactericide en is de stof opgenomen in deel C van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie ⁽³⁾.
- (2) In november 2016 heeft Charbonneaux-Brabant SA bij de Commissie een aanvraag ingediend voor de uitbreiding van het gebruik van azijn voor gebruik als herbicide, overeenkomstig artikel 23, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1107/2009.
- (3) De Commissie heeft de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) om wetenschappelijke bijstand verzocht. Op 4 augustus 2017 heeft de EFSA bij de Commissie een technisch verslag ingediend over de uitbreiding van het gebruik van azijn voor gebruik als herbicide in gewasbeschermingsmiddelen ⁽⁴⁾. De Commissie heeft het evaluatieverslag op 23 oktober 2018 en het ontwerp van deze verordening op 12 december 2018 aan het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders voorgelegd.
- (4) Uit de verrichte onderzoeken is gebleken dat mag worden verwacht dat azijn in het algemeen zal voldoen aan de voorschriften van artikel 23 van Verordening (EG) nr. 1107/2009, met name voor het gebruik als herbicide dat is onderzocht en in het evaluatieverslag is toegelicht. Daarom moet het gebruik van azijn als herbicide worden toegestaan. Gezien het feit dat een nieuw gebruik van azijn wordt toegestaan, is het ook aanvaardbaar om andere mogelijke toepassingen van azijn zoals bedoeld in de meest recente versie van het evaluatieverslag voor azijn, toe te staan. Het is derhalve passend de huidige beperking tot gebruik als fungicide en bactericide in te trekken.
- (5) Overeenkomstig artikel 13, lid 2, in samenhang met artikel 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 en in het licht van de huidige wetenschappelijke en technische kennis is het echter noodzakelijk bepaalde gebruiksvoorwaarden te respecteren.
- (6) De Uitvoeringsverordeningen (EU) 2015/1108 en (EU) nr. 540/2011 moeten daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (7) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

*Artikel 1***Wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1108**

Bijlage I bij Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1108 wordt gewijzigd overeenkomstig bijlage I bij deze verordening.

⁽¹⁾ PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1.⁽²⁾ Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1108 van de Commissie van 8 juli 2015 tot goedkeuring van de basisstof azijn overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, en tot wijziging van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie (PB L 181 van 9.7.2015, blz. 75).⁽³⁾ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie van 25 mei 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad wat de lijst van goedgekeurde werkzame stoffen betreft (PB L 153 van 11.6.2011, blz. 1).⁽⁴⁾ EFSA (Europese Autoriteit voor voedselveiligheid), 2017. Technical report on the outcome of the consultation with Member States and EFSA on the basic substance application for vinegar for extension of use in plant protection as a herbicide. EFSA supporting publication 2017: EN — 1281. 42 blz. doi:10.2903/sp.efa.2017.EN — 1281.

*Artikel 2***Wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011**

De bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wordt gewijzigd overeenkomstig bijlage II bij deze verordening.

*Artikel 3***Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 30 januari 2019.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE I

In bijlage I bij Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1108 wordt de vermelding in de vijfde kolom (Specifieke bepalingen) vervangen door:

„Azijn mag worden gebruikt overeenkomstig de specifieke voorwaarden in de conclusies van het evaluatieverslag over azijn (SANCO/12896/2014), met name de aanhangsels I en II.”

BIJLAGE II

In de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wordt de vermelding in rij 5 (azijn), zesde kolom (Specifieke bepalingen) van de tabel in deel C vervangen door:

„Azijn mag worden gebruikt overeenkomstig de specifieke voorwaarden in de conclusies van het evaluatieverslag over azijn (SANCO/12896/2014), met name de aanhangsels I en II.”

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2019/150 VAN DE COMMISSIE**van 30 januari 2019****tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 686/2012 wat betreft de lidstaat-rapporteur voor de evaluatie van de volgende werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen: deltamethrin, diflufenican, epoxiconazool, fluoxastrobin, prothioconazool en tebuconazool****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad ⁽¹⁾, en met name artikel 19,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 686/2012 van de Commissie ⁽²⁾ is aan het Verenigd Koninkrijk, als lidstaat-rapporteur, de beoordeling van bepaalde werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen toevertrouwd.
- (2) Op 29 maart 2017 heeft het Verenigd Koninkrijk kennisgegeven van zijn voornemen om zich uit de Unie terug te trekken krachtens artikel 50 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. De Verdragen zijn niet meer van toepassing op het Verenigd Koninkrijk met ingang van de datum van inwerkingtreding van het terugtrekkingsakkoord of, bij gebreke daarvan, na verloop van twee jaar na die kennisgeving, d.w.z. met ingang van 30 maart 2019, tenzij de Europese Raad met instemming van het Verenigd Koninkrijk met eenparigheid van stemmen besluit deze termijn te verlengen.
- (3) Het tussen de onderhandelaars overeengekomen terugtrekkingsakkoord zal voorzien in regelingen op grond waarvan bepalingen van het Unierecht op en in het Verenigd Koninkrijk van toepassing kunnen blijven tot na de datum waarop de Verdragen niet meer op en in het Verenigd Koninkrijk van toepassing zijn. Indien dat akkoord in werking treedt, is de wetgeving van de Unie op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen van toepassing op en in het Verenigd Koninkrijk gedurende de overgangperiode overeenkomstig dat akkoord en vervalt deze aan het einde van die periode. Overeenkomstig dat akkoord kan het Verenigd Koninkrijk tijdens de overgangperiode niet als leidende autoriteit optreden voor risicobeoordelingen, onderzoeken, goedkeuringen of toelatingen op het niveau van de Unie of op het niveau van gezamenlijk optredende lidstaten, als bedoeld in onder meer Verordening (EG) nr. 1107/2009.
- (4) Daarom is het nodig de beoordeling van de werkzame stoffen waarvoor het Verenigd Koninkrijk de lidstaat-rapporteur is en waarover vóór 29 maart 2019 geen conclusie van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid wordt verwacht aan andere lidstaten toe te wijzen. De betrokken werkzame stoffen zijn deltamethrin, diflufenican, epoxiconazool, fluoxastrobin, prothioconazool en tebuconazool.
- (5) Deze toewijzing moet zodanig geschieden dat de verantwoordelijkheden en werkzaamheden evenwichtig tussen de lidstaten worden verdeeld.
- (6) Aangezien de beoordeling van de betrokken werkzame stoffen zich in een gevorderd stadium bevindt en er naar verwachting slechts in geringe mate taken resten, hoeft voor deze beoordeling geen lidstaat-corapporteur te worden aangewezen.
- (7) Uitvoeringsverordening (EU) nr. 686/2012 moet daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (8) Deze verordening moet met ingang van 30 maart 2019 van toepassing worden.
- (9) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Uitvoeringsverordening (EU) nr. 686/2012 wordt gewijzigd overeenkomstig de bijlage bij deze verordening.

⁽¹⁾ PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1.⁽²⁾ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 686/2012 van de Commissie waarbij de beoordeling van werkzame stoffen in het kader van de verlengingsprocedure aan de lidstaten wordt toevertrouwd (PB L 200 van 27.7.2012, blz. 5).

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing met ingang van 30 maart 2019.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 30 januari 2019.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE

De bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 686/2012 wordt als volgt gewijzigd:

1. Deel A wordt als volgt gewijzigd:

a) de gegevens voor deltamethrin worden vervangen door:

Werkzame stof	Lidstaat-rapporteur	Lidstaat-corapporteur
„Deltamethrin	AT”	

b) de gegevens voor diflufenican worden vervangen door:

Werkzame stof	Lidstaat-rapporteur	Lidstaat-corapporteur
„Diflufenican	CZ”	

c) de gegevens voor fluoxastrobin worden vervangen door:

Werkzame stof	Lidstaat-rapporteur	Lidstaat-corapporteur
„Fluoxastrobin	DE”	

d) de gegevens voor prothioconazool worden vervangen door:

Werkzame stof	Lidstaat-rapporteur	Lidstaat-corapporteur
„Prothioconazool	PL”	

2. Deel B wordt als volgt gewijzigd:

a) de gegevens voor epoxiconazool worden vervangen door:

Werkzame stof	Lidstaat-rapporteur	Lidstaat-corapporteur
„Epoxiconazool	PL”	

b) de gegevens voor tebuconazool worden vervangen door:

Werkzame stof	Lidstaat-rapporteur	Lidstaat-corapporteur
„Tebuconazool	DK”	

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2019/151 VAN DE COMMISSIE

van 30 januari 2019

tot verlenging van de goedkeuring van de werkzame stof *Clonostachys rosea* stam J1446 als een werkzame stof met een laag risico overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, en tot wijziging van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad ⁽¹⁾, en met name artikel 22, lid 1, in samenhang met artikel 20, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Richtlijn 2005/2/EG van de Commissie ⁽²⁾ is *Clonostachys rosea* stam J1446, onder de oude taxonomische benaming *Gliocladium catenulatum* stam J1446, als werkzame stof opgenomen in bijlage I bij Richtlijn 91/414/EEG van de Raad ⁽³⁾.
- (2) De in bijlage I bij Richtlijn 91/414/EEG opgenomen werkzame stoffen worden geacht te zijn goedgekeurd krachtens Verordening (EG) nr. 1107/2009 en zijn opgenomen in deel A van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie ⁽⁴⁾.
- (3) De goedkeuring van de werkzame stof *Clonostachys rosea* stam J1446, zoals vermeld in deel A van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011, vervalt op 31 juli 2019.
- (4) Er is door Verdera Oy („de aanvrager”) een aanvraag tot verlenging van de goedkeuring van *Clonostachys rosea* stam J1446 ingediend overeenkomstig artikel 1 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 844/2012 van de Commissie ⁽⁵⁾ binnen de in dat artikel vermelde termijn.
- (5) De aanvrager heeft de overeenkomstig artikel 6 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 844/2012 vereiste aanvullende dossiers ingediend. De lidstaat-rapporteur heeft vastgesteld dat de aanvraag volledig was.
- (6) De lidstaat-rapporteur heeft in overleg met de lidstaat-corapporteur een beoordelingsverslag over de verlenging opgesteld en dit verslag op 6 juli 2016 bij de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) en de Commissie ingediend.
- (7) De EFSA heeft het beoordelingsverslag over de verlenging voor opmerkingen aan de aanvrager en de lidstaten toegezonden en de ontvangen opmerkingen naar de Commissie doorgestuurd. De EFSA heeft het aanvullende beknopte dossier tevens toegankelijk gemaakt voor het publiek.
- (8) Op 21 juni 2017 heeft de EFSA de Commissie haar conclusie ⁽⁶⁾ meegedeeld met betrekking tot de vraag of *Clonostachys rosea* stam J1446 naar verwachting aan de goedkeuringscriteria van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 zal voldoen. De Commissie heeft het ontwerpverslag over de verlenging voor *Clonostachys rosea* stam J1446 op 11 december 2017 aan het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders voorgelegd.
- (9) De aanvrager is in de gelegenheid gesteld opmerkingen over het verslag over de verlenging in te dienen.

⁽¹⁾ PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1.

⁽²⁾ Richtlijn 2005/2/EG van de Commissie van 19 januari 2005 tot wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad teneinde *Ampelomyces quisqualis* en *Gliocladium catenulatum* op te nemen als werkzame stoffen (PB L 20 van 22.1.2005, blz. 15).

⁽³⁾ Richtlijn 91/414/EEG van de Raad van 15 juli 1991 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen (PB L 230 van 19.8.1991, blz. 1).

⁽⁴⁾ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie van 25 mei 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad wat de lijst van goedgekeurde werkzame stoffen betreft (PB L 153 van 11.6.2011, blz. 1).

⁽⁵⁾ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 844/2012 van de Commissie van 18 september 2012 tot vaststelling van de nodige bepalingen voor de uitvoering van de verlengingsprocedure voor werkzame stoffen, als bedoeld in Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen (PB L 252 van 19.9.2012, blz. 26).

⁽⁶⁾ EFSA Journal 2016;14(7):4517, 16 blz., online beschikbaar op: www.efsa.europa.eu

- (10) Voor één of meer representatieve gebruiksdoeleinden van minstens één gewasbeschermingsmiddel dat *Clonostachys rosea* stam J1446 bevat, is vastgesteld dat aan de goedkeuringscriteria van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt voldaan. Het is derhalve passend om de goedkeuring van *Clonostachys rosea* stam J1446 te verlengen.
- (11) De risicobeoordeling voor de verlenging van de goedkeuring van *Clonostachys rosea* stam J1446 is gebaseerd op een beperkt aantal representatieve gebruiksdoeleinden, die echter geen beperking inhouden van de gebruiksdoeleinden waarvoor gewasbeschermingsmiddelen die *Clonostachys rosea* stam J1446 bevatten, mogen worden toegelaten. Het is derhalve passend om de beperking tot gebruik als fungicide niet te handhaven.
- (12) De Commissie is voorts van oordeel dat *Clonostachys rosea* stam J1446 een werkzame stof met een laag risico is in de zin van artikel 22 van Verordening (EG) nr. 1107/2009. *Clonostachys rosea* stam J1446 is geen tot bezorgdheid aanleiding gevende stof en voldoet aan de voorwaarden die zijn vastgesteld in bijlage II, punt 5, bij Verordening (EG) nr. 1107/2009.
- (13) Het is derhalve passend om de goedkeuring van *Clonostachys rosea* stam J1446 als stof met een laag risico te verlengen.
- (14) Overeenkomstig artikel 14, lid 1, in samenhang met artikel 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 en in het licht van de huidige wetenschappelijke en technische kennis is het echter noodzakelijk bepaalde voorwaarden vast te stellen.
- (15) Overeenkomstig artikel 20, lid 3, in samenhang met artikel 13, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 moet de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (16) Bij Uitvoeringsverordening (EU) 2018/917 van de Commissie (*) is de geldigheidsduur voor *Clonostachys rosea* stam J1446 verlengd tot en met 31 juli 2019 opdat de verlengingsprocedure vóór het verstrijken van de vervaldatum van de goedkeuring van die stof kan worden voltooid. Aangezien er echter vóór de vervaldatum van de verlengde geldigheidsduur een besluit is genomen over de verlenging, moet de onderhavige verordening van toepassing zijn met ingang van 1 april 2019.
- (17) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verlenging van goedkeuring van werkzame stof

De goedkeuring van de in bijlage I gespecificeerde werkzame stof *Clonostachys rosea* stam J1446 wordt onder de in die bijlage vastgestelde voorwaarden verlengd.

Artikel 2

Wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011

De bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wordt gewijzigd overeenkomstig bijlage II bij de onderhavige verordening.

Artikel 3

Inwerkingtreding en datum van toepassing

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing met ingang van 1 april 2019.

(*) Uitvoeringsverordening (EU) 2018/917 van de Commissie van 27 juni 2018 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wat betreft de verlenging van de geldigheidsduur voor de werkzame stoffen alfa-cypermethrin, beflubutamide, benalaxyl, benthiavalicarb, bifenazaat, boscalid, bromoxynil, captan, carvon, chloorprofam, cyazofamide, desmedifam, dimethoat, dimethomorf, diquat, ethefon, ethoprofos, etoxazool, famoxadone, fenamidone, fenamifos, fenmedifam, flumioxazine, fluoxastrobin, folpet, foramsulfuron, formetanaat, fosmet, *Gliocladium catenulatum* stam J1446, isoxaflutool, metalaxyl-M, methiocarb, methoxyfenozone, metribuzin, milbemectin, oxasulfuron, *Paecilomyces lilacinus* stam 251, pirimifos-methyl, propamocarb, prothioconazool, pymetrozine en S-metolachloor (PB L 163 van 28.6.2018, blz. 13).

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 30 januari 2019.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE I

Benaming, identificatienummers	IUPAC-benaming	Zuiverheid ⁽¹⁾	Datum van goedkeuring	Geldigheidsduur	Specifieke bepalingen
<p><i>Clonostachys rosea</i> stam J1446</p> <p>Volnummer in de kweekverzameling van de Deutsche Sammlung von Mikroorganismen und Zellkulturen (DSMZ): DSM 9212</p>	<p>Niet van toepassing.</p>	<p>Niet van toepassing.</p> <p>Gliotoxinegehalte: max. 50 µg/kg in technisch zuivere MCPA.</p>	<p>1 april 2019</p>	<p>31 maart 2034</p>	<p>Voor de toepassing van de in artikel 29, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 bedoelde uniforme beginselen moet rekening worden gehouden met de conclusies van het verslag over de verlenging voor <i>Clonostachys rosea</i> stam J1446, en met name met de aanhangsels I en II daarvan.</p> <p>Bij deze algemene beoordeling moeten de lidstaten bijzondere aandacht besteden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> — de specificatie van het commercieel vervaardigde technische materiaal in gewasbeschermingsmiddelen, waaronder een volledige karakterisering van zorgwekkende potentiële metabolieten; — de bescherming van gebruikers en werknemers, waarbij zij rekening moeten houden met het feit dat micro-organismen als potentieel sensibiliserende stoffen worden beschouwd en ervoor moeten zorgen dat geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen als een gebruiksvoorwaarde worden opgenomen; — de studies of gegevens uit onlangs beschikbaar gestelde wetenschappelijke literatuur in verband met de antifungale gevoeligheid van <i>Clonostachys rosea</i> stam J1446. <p>De producent moet een strikte handhaving van de omgevingsomstandigheden en een analyse van de kwaliteitscontrole tijdens het productieproces waarborgen om te zorgen voor de naleving van de grenswaarden inzake microbiële besmetting als bedoeld in het werkdocument SANCO/12116/2012 ⁽²⁾.</p> <p>De gebruiksvoorwaarden moeten waar nodig risicobeperkende maatregelen omvatten.</p>

⁽¹⁾ Het evaluatieverslag bevat nadere gegevens over de identiteit en de specificatie van de werkzame stof.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_ppp_app-proc_guide_phys-chem-ana_microbial-contaminant-limits.pdf

BIJLAGE II

De bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) In deel A wordt vermelding 98 over *Gliocladium catenulatum* stam J1446 geschrapt.
- 2) In deel D wordt de volgende vermelding toegevoegd:

„15	<p><i>Clonostachys rosea</i> stam J1446</p> <p>Volgnummer in de kweekverzameling van de Deutsche Sammlung von Mikroorganismen und Zellkulturen (DSMZ): DSM 9212</p>	Niet van toepassing.	<p>Niet van toepassing.</p> <p>Gliotoxinegehalte: max. 50 µg/kg in technisch zuivere MCPA.</p>	1 april 2019	31 maart 2034	<p>Voor de toepassing van de in artikel 29, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 bedoelde uniforme beginselen moet rekening worden gehouden met de conclusies van het verslag over de verlenging voor <i>Clonostachys rosea</i> stam J1446, en met name met de aanhangsels I en II daarvan.</p> <p>Bij deze algemene beoordeling moeten de lidstaten bijzondere aandacht besteden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> — de specificatie van het commercieel vervaardigde technische materiaal in gewasbeschermingsmiddelen, waaronder een volledige karakterisering van zorgwekkende potentiële metabolieten; — de bescherming van gebruikers en werknemers, waarbij zij rekening moeten houden met het feit dat micro-organismen als potentieel sensibiliserende stoffen worden beschouwd en ervoor moeten zorgen dat geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen als een gebruiksvoorwaarde worden opgenomen; — de studies of gegevens uit onlangs beschikbaar gestelde wetenschappelijke literatuur in verband met de antifungale gevoeligheid van <i>Clonostachys rosea</i> stam J1446. <p>De producent moet een strikte handhaving van de omgevingsomstandigheden en een analyse van de kwaliteitscontrole tijdens het productieproces waarborgen om te zorgen voor de naleving van de grenswaarden inzake microbiële besmetting als bedoeld in het werkdocument SANCO/12116/2012 (*).</p> <p>De gebruiksvoorwaarden moeten waar nodig risicobeperkende maatregelen omvatten.</p>
-----	---	----------------------	--	--------------	---------------	--

(*) https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_ppp_app-proc_guide_phys-chem-ana_microbial-contaminant-limits.pdf

BESLUITEN

BESLUIT (EU) 2019/152 VAN DE RAAD

van 28 januari 2019

tot benoeming van een lid van het Comité van de Regio's, voorgedragen door het Koninkrijk België

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 305,

Gezien de voordracht van de Belgische regering,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 26 januari 2015, 5 februari 2015 en 23 juni 2015 heeft de Raad de Besluiten (EU) 2015/116 ⁽¹⁾, (EU) 2015/190 ⁽²⁾ en (EU) 2015/994 ⁽³⁾ houdende benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2015 tot en met 25 januari 2020 vastgesteld.
- (2) In het Comité van de Regio's is een zetel van lid vrijgekomen vanwege het einde van het mandaat op grond waarvan de heer Alain HUTCHINSON (*Conseiller communal et échevin à Saint-Gilles*) was voorgedragen.

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

In het Comité van de Regio's wordt voor de resterende duur van de ambtstermijn, dat wil zeggen tot en met 25 januari 2020, tot lid benoemd:

— de heer Alain HUTCHINSON, *Commissaire pour l'Europe et l'accueil des organisations internationales* (wijziging mandaat).

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de datum waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Brussel, 28 januari 2019.

Voor de Raad

De voorzitter

P. DAEA

⁽¹⁾ Besluit (EU) 2015/116 van de Raad van 26 januari 2015 houdende benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2015 tot en met 25 januari 2020 (PB L 20 van 27.1.2015, blz. 42).

⁽²⁾ Besluit (EU) 2015/190 van de Raad van 5 februari 2015 houdende benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2015 tot en met 25 januari 2020 (PB L 31 van 7.2.2015, blz. 25).

⁽³⁾ Besluit (EU) 2015/994 van de Raad van 23 juni 2015 houdende benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2015 tot en met 25 januari 2020 (PB L 159 van 25.6.2015, blz. 70).

BESLUIT (EU) 2019/153 VAN DE RAAD
van 28 januari 2019
tot benoeming van een lid van het Comité van de Regio's, voorgedragen door de Italiaanse
Republiek

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 305,

Gezien de voordracht van de Italiaanse regering,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 26 januari 2015, 5 februari 2015 en 23 juni 2015 heeft de Raad de Besluiten (EU) 2015/116 ⁽¹⁾, (EU) 2015/190 ⁽²⁾ en (EU) 2015/994 ⁽³⁾ houdende benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2015 tot en met 25 januari 2020 vastgesteld. Op 12 september 2016 is bij Besluit (EU) 2016/1670 van de Raad ⁽⁴⁾ de heer Piero FASSINO opnieuw benoemd als lid.
- (2) In het Comité van de Regio's is een zetel van lid vrijgekomen vanwege het einde van de ambtstermijn van de heer Piero FASSINO,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

In het Comité van de Regio's wordt voor de resterende duur van de ambtstermijn, dat wil zeggen tot en met 25 januari 2020, tot lid benoemd:

— de heer Virginio MEROLA, *Sindaco del Comune di Bologna*.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de datum waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Brussel, 28 januari 2019.

Voor de Raad

De voorzitter

P. DAEA

⁽¹⁾ Besluit (EU) 2015/116 van de Raad van 26 januari 2015 houdende benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2015 tot en met 25 januari 2020 (PB L 20 van 27.1.2015, blz. 42).

⁽²⁾ Besluit (EU) 2015/190 van de Raad van 5 februari 2015 tot benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2015 tot en met 25 januari 2020 (PB L 31 van 7.2.2015, blz. 25).

⁽³⁾ Besluit (EU) 2015/994 van de Raad van 23 juni 2015 houdende benoeming van de leden en plaatsvervangers van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2015 tot en met 25 januari 2020 (PB L 159 van 25.6.2015, blz. 70).

⁽⁴⁾ Besluit (EU) 2016/1670 van de Raad van 12 september 2016 tot benoeming van een lid en twee plaatsvervangende leden van het Comité van de Regio's, voorgedragen door de Italiaanse Republiek (PB L 249 van 16.9.2016, blz. 37).

BESLUIT (EU) 2019/154 VAN DE COMMISSIE**van 30 januari 2019****tot vaststelling van interne voorschriften betreffende de beperking van het recht op inzage van betrokkenen in hun medische dossiers**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 249, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op grond van artikel 26 bis van het Statuut en de artikelen 16 en 91 van de Regeling die van toepassing is op de andere personeelsleden, hebben ambtenaren en contractanten het recht kennis te nemen van hun medisch dossier, overeenkomstig de regelingen die worden vastgesteld door het tot aanstelling bevoegde gezag van de instellingen.
- (2) Sinds 2004 is de inzage in medische dossiers geregeld in Conclusie nr. 221/04 van de hoofden van de administratie ⁽¹⁾. Daarin is bepaald dat rechtstreekse inzage door betrokkenen in documenten van psychologische of psychiatrische aard die op hen betrekking hebben, niet is toegestaan. Deze algemene beperking houdt in dat er geen analyse per geval wordt verricht.
- (3) Om in overeenstemming te zijn met Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾ moeten door de Commissie toegepaste beperkingen op de inzage in dergelijke documenten evenredig zijn en berusten op een analyse per geval.
- (4) Terwijl de inzage in medische dossiers zo ruim mogelijk moet worden toegekend aan de betrokkenen, kunnen beperkingen op grond van artikel 25 van Verordening (EU) 2018/1725 in sommige gevallen noodzakelijk zijn ter bescherming van de gezondheid van het personeelslid of de gerechtvaardigde belangen van derden. De raadgevend arts, die namens de Commissie optreedt, moet de redenen voor een dergelijke beperking aangeven en deze redenen moeten worden opgenomen in de medische dossiers van het betrokken personeelslid.
- (5) De persoonsgegevens worden opgeslagen in een beveiligde fysieke en elektronische omgeving om onrechtmatige toegang of doorgifte van gegevens aan personen die niet beantwoorden aan het „need-to-know”-criterium, te voorkomen.
- (6) De bewaartermijnen die gelden voor de verwerking van medische dossiers zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke lijst van te bewaren documenten van de Europese Commissie ⁽³⁾.
- (7) De functionaris voor gegevensbescherming van de Europese Commissie moet een onafhankelijke evaluatie van de toepassing van beperkingen verrichten teneinde de inachtneming van dit besluit te garanderen.
- (8) De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming heeft op 10 december 2018 een advies uitgebracht.
- (9) Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁴⁾ wordt, zonder overgangsperiode, vervangen door Verordening (EU) 2018/1725 vanaf de datum waarop deze in werking treedt. De mogelijkheid om beperkingen op bepaalde rechten toe te passen, is vastgesteld in Verordening (EG) nr. 45/2001. Om de rechten van de betrokkenen niet in het gedrang te brengen, moet dit besluit van toepassing zijn vanaf de datum van inwerkingtreding van Verordening (EU) 2018/1725,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

*Artikel 1***Onderwerp en toepassingsgebied**

1. In dit besluit worden de voorwaarden vastgesteld waarop de Commissie de toepassing van artikel 17 van Verordening (EU) 2018/1725 kan beperken in overeenstemming met artikel 25, lid 1, onder h), van die verordening.
2. Dit besluit heeft betrekking op de inzage in medische persoonsgegevens die door de Commissie worden verwerkt overeenkomstig de artikelen 26 bis, 33, 59, 72, 73 en 78 van het Statuut en de artikelen 1, 13 tot en met 15 van bijlage VIII bij het Statuut en de artikelen 13, 16, 28, 32, 33, 83, 91, 95, 100, 101 en 102 van de Regeling die van toepassing is op de andere personeelsleden.

⁽¹⁾ Deze conclusie werd goedgekeurd door de hoofden van de administratie op hun 236e vergadering op 19 februari 2004.

⁽²⁾ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

⁽³⁾ Gemeenschappelijke lijst van te bewaren documenten van de Europese Commissie SEC(2007) 970 van 4 juli 2007, geactualiseerd en aangevuld door SEC(2012) 713 van 17 december 2012.

⁽⁴⁾ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrij verkeer van die gegevens (PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1).

*Artikel 2***Toepasselijke beperkingen**

1. Onverminderd de artikelen 3 tot en met 5 kan de Commissie per geval het recht van betrokkenen tot rechtstreekse inzage in door de Commissie verwerkte medische persoonsgegevens van psychologische of psychiatrische aard beperken als de inzage in deze gegevens een risico kan inhouden voor de gezondheid van de betrokkene. Deze beperking moet in verhouding staan tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor de bescherming van de betrokkene.
2. Inzage in de in lid 1 bedoelde informatie wordt gegeven aan een arts naar keuze van de betrokkene.
3. In dergelijke gevallen wordt de betrokkene, op verzoek, door de medische dienst vergoed voor het gedeelte van de kosten van de medische raadpleging bij de bovenvermelde arts dat niet wordt vergoed door het Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering (GSZV). De vergoeding mag niet hoger zijn dan het verschil tussen het in de algemene uitvoeringsbepalingen betreffende de vergoeding van medische kosten ⁽⁵⁾ bepaalde maximumbedrag en het bedrag dat op grond van deze regels daadwerkelijk is betaald aan de betrokkene.
4. De vergoeding door de medische dienst wordt slechts betaald als nog niet eerder inzage werd verleend voor dezelfde gegevens.
5. Onverminderd de artikelen 3 tot en met 5 van dit besluit kan de Commissie per geval, en overeenkomstig artikel 25, lid 1, onder h), van Verordening (EU) 2018/1725, het recht op inzage van betrokkenen in de medische persoonsgegevens waarover de Commissie beschikt, beperken als de uitoefening van dat recht afbreuk zou doen aan de rechten en vrijheden van de betrokkene of andere betrokkenen.

*Artikel 3***Recht van inzage van de betrokkenen**

1. Wanneer de Commissie het in artikel 17 van Verordening (EU) 2018/1725 bedoelde recht van inzage in medische persoonsgegevens door betrokkenen geheel of gedeeltelijk beperkt, informeert zij de betrokkene in haar antwoord op het verzoek om inzage onverwijld over de toegepaste beperking en de belangrijkste redenen daarvoor. De Commissie stelt de betrokkene tevens in kennis van de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming of om beroep in te stellen bij het Hof van Justitie van de Europese Unie.
2. De informatie over de redenen voor de in lid 1 bedoelde beperking kan worden uitgesteld, achterwege gelaten of geweigerd zolang de verstrekking daarvan het doel van de beperking zou ondermijnen.
3. De Commissie registreert de redenen voor de beperking overeenkomstig artikel 5.
4. Wanneer het recht van inzage geheel of gedeeltelijk wordt beperkt, oefent de betrokkene, in overeenstemming met artikel 25, leden 6, 7 en 8, van Verordening (EU) 2018/1725, zijn of haar recht van inzage uit via de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming.

*Artikel 4***Optekening en registratie van beperkingen**

1. De Commissie tekent de redenen op voor beperkingen op grond van dit besluit, en evalueert daarbij de noodzaak en de evenredigheid van de beperking, met inachtneming van de desbetreffende elementen van artikel 25, lid 2, van Verordening (EU) 2018/1725.
Daartoe wordt aangegeven hoe de uitoefening van het recht een risico zou inhouden voor de gezondheid van de betrokkene of afbreuk zou doen aan de rechten en vrijheden van andere betrokkenen.
2. De opgetekende gegevens en de eventuele documenten met de onderliggende feitelijke en juridische elementen worden geregistreerd in het desbetreffende medisch dossier.

*Artikel 5***Duur van de beperkingen**

1. De in artikel 2 bedoelde beperkingen blijven van toepassing zolang de redenen daarvoor blijven bestaan.

⁽⁵⁾ Besluit van de Commissie C(2007) 3195 van 2 juli 2007 houdende vaststelling van de algemene uitvoeringsbepalingen voor de vergoeding van ziektekosten.

2. Wanneer de redenen voor een beperking niet langer gelden en de betrokkene opnieuw om inzage in de betrokken medische persoonsgegevens verzoekt, heft de Commissie de beperking op en stelt zij de betrokkene in kennis van de belangrijkste redenen voor de beperking. Tegelijkertijd stelt de Commissie de betrokkene in kennis van de mogelijkheid om te allen tijde een klacht in te dienen bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming of om beroep in te stellen bij het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Artikel 6

Evaluatie door de functionaris voor gegevensbescherming van de Europese Commissie

1. De functionaris voor gegevensbescherming wordt onverwijld geïnformeerd wanneer rechten van betrokkenen overeenkomstig dit besluit worden beperkt. De Commissie verleent de functionaris voor gegevensbescherming desgevraagd inzage in het register en eventuele documenten met onderliggende feitelijke en juridische elementen.
2. De functionaris voor gegevensbescherming kan om een evaluatie van de beperking verzoeken. De functionaris voor gegevensbescherming wordt schriftelijk in kennis gesteld van de uitkomst van de gevraagde evaluatie.

Artikel 7

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Het is van toepassing met ingang van 11 december 2018.

Gedaan te Brussel, 30 januari 2019.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

BESLUIT (EU) 2019/155 VAN DE EUROPESE AUTORITEIT VOOR EFFECTEN EN MARKTEN**van 23 januari 2019****tot verlenging van de tijdelijke beperking op het op de markt brengen, verspreiden of verkopen van contracts for differences aan retailcliënten**

DE RAAD VAN TOEZICHTHOUDERS VAN DE EUROPESE AUTORITEIT VOOR EFFECTEN EN MARKTEN,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/77/EG van de Commissie ⁽¹⁾, en met name artikel 9, lid 5, artikel 43, lid 2, en artikel 44, lid 1,

Gezien Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten in financiële instrumenten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 ⁽²⁾, en met name artikel 40,

Gezien Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/567 van de Commissie van 18 mei 2016 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot definities, transparantie, portefeuillecompressie en toezichtmaatregelen voor productinterventie en voor posities ⁽³⁾, en met name artikel 19,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Besluit (EU) 2018/796 ⁽⁴⁾ heeft de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) het op de markt brengen, verspreiden of verkopen van „contracts for differences” (CFD's) aan retailcliënten met ingang van 1 augustus 2018 beperkt gedurende een periode van drie maanden.
- (2) In overeenstemming met artikel 40, lid 6, van Verordening (EU) nr. 600/2014 moet ESMA een tijdelijke productinterventiemaatregel na passende termijnen en ten minste elke drie maanden heroverwegen.
- (3) Bij Besluit (EU) 2018/1636 ⁽⁵⁾ heeft ESMA de tijdelijke beperking op het op de markt brengen, verspreiden of verkopen van CFD's aan retailcliënten met ingang van 1 november 2018 voor een duur van drie maanden verlengd en gewijzigd.
- (4) ESMA's nieuwe heroverweging van de beperking op CFD's is het resultaat van, onder andere, een enquête onder nationale bevoegde autoriteiten ⁽⁶⁾ over de praktische toepassing en de impact van de productinterventiemaatregel, alsook van aanvullende informatie die door nationale bevoegde autoriteiten en belanghebbenden is verstrekt.
- (5) De nationale bevoegde autoriteiten hebben slechts een beperkt aantal voorbeelden van niet-naleving van de productinterventiemaatregel van ESMA geconstateerd. Het betrof daarbij vooral niet-naleving van de eisen rondom de risicowaarschuwingen.
- (6) Voor de drie maanden van augustus tot en met oktober 2018 meldden de nationale bevoegde autoriteiten in vergelijking met dezelfde periode in 2017 een algemene daling van het aantal handelsrekeningen, het handelsvolume en het belegd vermogen van retailcliënten met betrekking tot CFD's. Het aandeel van de retailcliënten die winst maken, bleef over het algemeen stabiel bij vergelijking van deze perioden. De gemiddelde kosten die retailcliënten bij de handel in CFD's maken, welke minder van de marktomstandigheden lijken af te hangen dan de

⁽¹⁾ PB L 331 van 15.12.2010, blz. 84.

⁽²⁾ PB L 173 van 12.6.2014, blz. 84.

⁽³⁾ PB L 87 van 31.3.2017, blz. 90.

⁽⁴⁾ Besluit (EU) 2018/796 van de Europese Autoriteit voor effecten en markten van 22 mei 2018 om tijdelijke beperkingen op te leggen aan contracts for differences (CFD's) in de Unie overeenkomstig artikel 40 van Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 136 van 1.6.2018, blz. 50).

⁽⁵⁾ Besluit (EU) 2018/1636 van de Europese Autoriteit voor effecten en markten van 23 oktober 2018 tot verlenging en wijziging van de tijdelijke beperking op het op de markt brengen, verspreiden of verkopen van contracts for differences (CFD's) aan retailcliënten, zoals vastgelegd in Besluit (EU) 2018/796 (PB L 272 van 31.10.2018, blz. 62).

⁽⁶⁾ 26 nationale bevoegde autoriteiten hebben geantwoord: Financial Market Authority (AT — FMA), Cyprus Securities and Exchange Commission (CY — CySEC), Czech National Bank (CZ — CNB), Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (DE — BaFin), Finanstilsynet (DK — Finanstilsynet), Hellenic Capital Markets Commission (EL — HCMC), Comisión Nacional del Mercado de Valores (ES — CNMV), Finnish Financial Supervisory Authority (FI — FSA), Autorité des Marchés Financiers (FR — AMF), Magyar Nemzeti Bank (HU — MNB), Central Bank of Ireland (IE — CBI), Financial Supervisory Authority (IS — FME), Lietuvos Bankas (LT — LB), Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (IT — Consob), Commission de Surveillance du Secteur Financier (LU — CSSF), Finanšu un kapitāla tirgus komisija (LV — FKTK), Malta Financial Services Authority (MT — MFSA), Autoriteit Financiële Markten (NL — AFM), Finanstilsynet (Finanstilsynet-NO), Komisja Nadzoru Finansowego (PL — KNF), Comissão do Mercado de Valores Mobiliários (PT — CMVM), Romanian Financial Supervisory Authority (RO — FSA), Finansinspektionen (SE — Finansinspektionen), Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP-SI), National Bank Slovakia (NBS-SK), Financial Conduct Authority (UK — FCA).

algemene resultaten voor de cliënt, waren in de genoemde periode in 2018 aanzienlijk lager dan in dezelfde periode in 2017 ⁽⁷⁾. De gemiddelde kosten met betrekking tot actieve retailrekeningen die CFD's op cryptomunten bevatten, daalden veel sterker dan andere, al bleven dergelijke rekeningen hogere kosten oplopen dan rekeningen die niet aan cryptomunten zijn blootgesteld. Tot slot hebben de nationale bevoegde autoriteiten een aanhoudende daling gemeld van het aantal automatische close-outs, het aantal keren dat het saldo van een rekening onder nul ging en de omvang van negatieve saldo's ⁽⁸⁾.

- (7) De nationale bevoegde autoriteiten hebben ook melding gemaakt van een stijging in de genoemde periode in 2018 van het aantal cliënten dat verzocht heeft om als professionele cliënt te worden aangemerkt, ten opzichte van dezelfde periode in 2017. ESMA is ervan op de hoogte dat sommige aanbieders van CFD's bij retailcliënten reclame maken voor de mogelijkheid om op eigen verzoek professioneel cliënt te worden. Een retailcliënt kan evenwel verzoeken om als professionele cliënt te worden aangemerkt, in het bijzonder wanneer deze cliënt een schriftelijk verzoek indient dat voldoet aan alle vereisten die in de toepasselijke wetgeving zijn vastgelegd. Aanbieders moeten ervoor zorgen dat zij altijd aan deze vereisten voldoen ⁽⁹⁾. ESMA is zich er ook van bewust dat sommige ondernemingen uit derde landen actief cliënten uit de Unie benaderen of dat sommige CFD-aanbieders in de Unie bij retailcliënten reclame maken voor de mogelijkheid om hun rekening naar een groepsentiteit in een derde land te verhuizen. Zonder vergunning of registratie in de Unie mogen deze ondernemingen uit derde landen echter alleen diensten aan permanent in de Unie gevestigde of woonachtige cliënten aanbieden als dat op uitdrukkelijk eigen initiatief van de cliënt gebeurt. Tot slot is ESMA op de hoogte van het feit dat ondernemingen begonnen zijn met het aanbieden van andere speculatieve beleggingsproducten. ESMA blijft het aanbod van deze andere producten monitoren om te bepalen of het nemen van eventuele andere EU-maatregelen passend is.
- (8) Sinds de vaststelling van Besluit (EU) 2018/796 heeft ESMA geen duidelijke aanwijzingen gekregen die haar algemene reden tot significante bezorgdheid over beleggersbescherming, zoals vastgesteld in Besluit (EU) 2018/796 of Besluit (EU) 2018/1636 („de besluiten”), weerspreken. ESMA heeft om die reden geconcludeerd dat er sprake blijft van deze significante reden tot bezorgdheid over beleggersbescherming, zoals vastgesteld in de besluiten, indien zij haar besluit tot tijdelijke beperking op het op de markt brengen, verspreiden of verkopen van CFD's aan retailcliënten niet verlengt.
- (9) Bovendien zijn sinds de vaststelling van dat besluit de toepasselijke wettelijke vereisten uit hoofde van EU-wetgeving onveranderd gebleven en is de door ESMA vastgestelde dreiging niet afgenomen. Verder hebben de nationale bevoegde autoriteiten geen actie ondernomen om deze dreiging af te wenden, dan wel zijn de getroffen maatregelen niet effectief gebleken voor het afwenden van voornoemde dreiging. Meer in het bijzonder heeft geen enkele nationale bevoegde autoriteit sinds de vaststelling van Besluit (EU) 2018/796 een eigen nationale productinterventiemaatregel genomen op grond van artikel 42 van Verordening (EU) nr. 600/2014 ⁽¹⁰⁾.
- (10) De verlenging van de beperking heeft geen nadelige effecten op de efficiëntie van de financiële markten noch op de beleggers zelf, die niet in verhouding staan tot de voordelen van de maatregel, en levert om dezelfde redenen als uiteengezet in de besluiten geen risico van reguleringsarbitrage op.
- (11) Indien de tijdelijke beperking niet verlengd wordt, acht ESMA het nog steeds waarschijnlijk dat CFD's wederom aan retailcliënten worden aangeboden zonder adequate maatregelen om hen voldoende te beschermen tegen de risico's van deze producten die de aanleiding vormden voor de in de besluiten vastgestelde schadelijkheid voor de consument.
- (12) Om deze redenen, gevoegd bij de redenen die al in de besluiten werden toegelicht, heeft ESMA besloten de beperking met een periode van drie maanden te verlengen onder dezelfde voorwaarden als in Besluit (EU) 2018/1636 werd uiteengezet, teneinde de significante bezorgdheid over beleggersbescherming weg te nemen.

⁽⁷⁾ Dit strookt met de waargenomen dalingen in de totale handelsvolumes, waarop de berekening van spreads en kosten doorgaans wordt gebaseerd. Het gemiddelde belegde vermogen van cliënten nam op actieve retailrekeningen lichtjes toe, maar deze verandering was procentgewijs veel kleiner dan de daling in de totale handelsvolumes en de totale blootstelling voor deze rekeningen.

⁽⁸⁾ In de periode augustus tot en met oktober 2018 was de bescherming tegen negatief saldo van kracht. Door market gapping kan het echter gebeuren dat de cliënt eerst tegen een prijs moet sluiten die resulteert in een negatief saldo op zijn rekening, maar dat de aanbieder het nulsaldo dan herstelt om te voldoen aan de nieuwe vereiste van bescherming tegen negatief saldo. Dit was tevens het geval voor de aanbieders die in dezelfde periode in 2017 bescherming tegen negatief saldo aanboden.

⁽⁹⁾ Bijlage II, deel II, bij Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349). Zie ook deel 11 van ESMA's „Questions and Answers on MiFID II and MiFIR investor protection and intermediaries topics (ESMA35-43-349)”, waarin ESMA vormen van praktijken heeft vastgesteld die beleggingsondernemingen niet mogen hanteren bij de toepassing van de wettelijke vereisten inzake de aanmerking van retailcliënten als professionele cliënten. Deel 11 is voor het laatst bijgewerkt op 25 mei 2018.

⁽¹⁰⁾ ESMA heeft in aanmerking genomen dat: a) op 4 juni 2018 een bevoegde autoriteit van een EER/EVA-staat, NO-Finanstilsynet, nationale productinterventiemaatregelen heeft getroffen met dezelfde toepassingsvoorwaarden en -data als de ESMA-maatregelen, en b) op 6 juli 2018 in Roemenië nationale wetgeving van kracht werd met vergelijkbare voorwaarden als de ESMA-maatregelen.

- (13) Aangezien de voorgestelde maatregelen, in beperkte mate, verband kunnen houden met landbouwgrondstoffederivaten, heeft ESMA de openbare instanties geraadpleegd die bevoegd zijn met betrekking tot toezicht, beheer en regulering van fysieke landbouwmarkten onder Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad ⁽¹⁾. Geen van deze instanties heeft enig bezwaar opgeworpen tegen de voorgestelde verlenging van de maatregelen.
- (14) ESMA heeft de nationale bevoegde autoriteiten in kennis gesteld van dit voorstel voor een Besluit,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Definities

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

- a) „contract for differences” of „CFD”: een derivaat niet zijnde een optie, future, swap of rentetermijncontract, dat bedoeld is om de houder langdurig of kortdurend bloot te stellen aan schommelingen in prijs, niveau of waarde van een onderliggende waarde, ongeacht of dat wordt verhandeld op een handelsplatform, en dat contant moet of mag worden afgewikkeld naar keuze van een der partijen tenzij de reden het in gebreke blijven is of een andere reden die beëindiging van het contract tot gevolg heeft;
- b) „uitgezonderd niet-geldelijke voordelen”: ieder niet-geldelijk voordeel anders dan voorlichtings- en onderzoekstools voor zover die verband houden met CFD's;
- c) „initiële marge”: iedere betaling die is bedoeld om een CFD aan te gaan, exclusief commissie, transactiekosten en overige gerelateerde kosten;
- d) „bescherming van de initiële marge”: de initiële marge zoals bepaald in bijlage I;
- e) „margin close-outbescherming”: het sluiten van een of meer openstaande CFD-posities van een niet-professionele cliënt tegen de voor die cliënt voordeligste voorwaarden overeenkomstig de artikelen 24 en 27 van Richtlijn 2014/65/EU zodra de som van de middelen op de CFD-beleggingsrekening en de ongerealiseerde nettowinst van alle aan die rekening gerelateerde openstaande CFD posities daalt tot minder dan de helft van de totale bescherming van de initiële marge voor al die openstaande CFD posities;
- f) „bescherming tegen negatief saldo”: begrenzing van het totale bedrag van de schulden van de cliënt uit hoofde van alle CFD's op een CFD-beleggingsrekening met een CFD-aanbieder tot de middelen op die CFD-rekening.

Artikel 2

Tijdelijke beperking op CFD's met betrekking tot niet-professionele cliënten

CFD's kunnen uitsluitend op de markt worden gebracht, worden verspreid of worden verkocht aan niet-professionele cliënten indien in ieder geval aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- a) de CFD-aanbieder eist van de niet-professionele cliënt betaling van de initiële marge bescherming;
- b) de CFD-aanbieder verschaft de niet-professionele cliënt de margin close-outbescherming;
- c) de CFD-aanbieder verschaft de niet-professionele cliënt de bescherming tegen negatief saldo;
- d) de CFD-aanbieder verschaft de niet-professionele cliënt, rechtstreeks of middellijk, geen betaling of geldelijk dan wel uitgesloten niet-geldelijk voordeel in verband met het op de markt brengen, verspreiden of verkopen van een CFD, anders dan de gerealiseerde winst op een verstrekte CFD, en
- e) de CFD-aanbieder doet niet, rechtstreeks of middellijk, enige mededeling aan en publiceert evenmin enige voor niet-professionele cliënten toegankelijke informatie in verband met het op de markt brengen, verspreiden of verkopen van een CFD tenzij in die mededeling of informatie een passende risicowaarschuwing is opgenomen zoals gespecificeerd in en in overeenstemming met de voorwaarden van bijlage II.

Artikel 3

Verbod op deelname aan ontwijkingsactiviteiten

Het is verboden om doelbewust deel te nemen aan activiteiten die ontwijking van de vereisten van artikel 2 als oogmerk of als resultaat hebben, en eveneens om daartoe op te treden als vervanger van de aanbieder van CFD's.

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad van 22 oktober 2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten (integrale GMO-verordening) (PB L 299 van 16.11.2007, blz. 1).

*Artikel 4***Inwerkingtreding en toepassing**

1. Dit Besluit treedt in werking op de dag volgende op die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
2. Dit besluit is van toepassing met ingang van 1 februari 2019 gedurende een periode van drie maanden.

Gedaan te Parijs, 23 januari 2019.

Namens de raad van toezichthouders

Steven MAIJLOOR

De voorzitter

BIJLAGE I

PERCENTAGES VOOR DE INITIËLE MARGE, NAAR SOORT ONDERLIGGENDE WAARDE

- a) 3,33 % van de notionele waarde van de CFD wanneer het onderliggende valutapaar bestaat uit om het even welke twee van de volgende valuta: Amerikaanse dollar, euro, Japanse yen, pond sterling, Canadese dollar of Zwitserse frank;
 - b) 5 % van de notionele waarde van de CFD wanneer de onderliggende index, het onderliggende valutapaar of de onderliggende grondstof wordt gevormd door:
 - i) een van de volgende aandelenindexen: Financial Times Stock Exchange 100 (FTSE 100); Cotation Assistée en Continu 40 (CAC 40); Duitse aandelenindex 30 van Deutsche Bourse AG (DAX30); Dow Jones Industrial Average (DJIA); Standard & Poors 500 (S&P 500); NASDAQ samengestelde index (NASDAQ), NASDAQ 100-index (NASDAQ 100); Nikkei-index (Nikkei 225); Standard & Poor's/Australian Securities Exchange 200 (ASX 200); EURO STOXX 50-index (EURO STOXX 50);
 - ii) een valutapaar waarvan ten minste één valuta niet wordt genoemd onder a) hierboven, of
 - iii) goud;
 - c) 10 % van de notionele waarde van de CFD wanneer de onderliggende grondstof of aandelenindex niet een van de onder b) hierboven genoemde grondstoffen of aandelenindexen is;
 - d) 50 % van de notionele waarde van de CFD wanneer het onderliggende actief een cryptomunt is, of
 - e) 20 % van de notionele waarde van de CFD wanneer het onderliggende actief bestaat uit:
 - i) een aandeel, of
 - ii) niet anderszins in deze bijlage is vermeld.
-

BIJLAGE II

RISICOWAARSCHUWINGEN

DEEL A

Voorwaarden met betrekking tot risicowaarschuwingen

1. De risicowaarschuwing wordt opgesteld in een vorm die haar een prominente plek in de mededeling of gepubliceerde informatie verzekert, met een lettergrootte die ten minste gelijk is aan de in die mededeling of informatie overheersende lettergrootte en in dezelfde taal als die waarin die mededeling of informatie is verwoord.
2. Indien de mededeling of gepubliceerde informatie op een duurzame drager of een webpagina is geplaatst, geldt voor de risicowaarschuwing de vorm zoals beschreven in deel B.
3. Indien de mededeling of gepubliceerde informatie wordt overgebracht via een medium anders dan een duurzame drager of een webpagina, geldt voor de risicowaarschuwing de vorm zoals beschreven in deel C.
4. Indien het aantal tekens van de risicowaarschuwing in de vorm zoals beschreven in deel B of C groter is dan het aantal tekens dat is toegelaten op grond van de algemene voorwaarden van een derde die marketingdiensten aanbiedt, mag de risicowaarschuwing in afwijking van de punten 2 en 3 de vorm mag aannemen die wordt beschreven in deel D.
5. Neemt de risicowaarschuwing de vorm aan die wordt beschreven in deel D, dan moet de mededeling of gepubliceerde informatie tevens een directe koppeling bevatten naar de webpagina van de CFD-aanbieder, waar de risicowaarschuwing staat in de vorm die wordt beschreven in deel B.
6. De risicowaarschuwing bevat een actueel, aanbiederspecifiek verliespercentage dat is berekend aan de hand van het percentage door de CFD-aanbieder aan retailcliënten verstrekte CFD-rekeningen waarop verlies is geleden. Die berekening wordt elke drie maanden gemaakt en heeft betrekking op de periode van twaalf maanden voorafgaande aan de datum waarop zij is gemaakt („berekenningsperiode van twaalf maanden”). Ten behoeve van de berekening:
 - a) wordt op de CFD-rekening van een afzonderlijke retailcliënt geacht verlies te zijn geleden indien de som van alle gerealiseerde en ongerealiseerde nettowinsten op CFD's binnen die CFD-rekening gedurende de berekeningsperiode van twaalf maanden een negatief bedrag is;
 - b) worden alle kosten in verband met de aan de CFD-rekening gerelateerde CFD's bij de berekening in aanmerking genomen, met inbegrip van alle lasten, kosten en commissies;
 - c) de volgende posten worden bij de berekening niet in aanmerking genomen:
 - i) eventuele CFD-rekeningen waaraan binnen de berekeningsperiode geen open CFD's waren verbonden;
 - ii) de winsten of verliezen uit producten anders dan de aan de CFD-rekening gerelateerde CFD's;
 - iii) middelen die op de CFD-rekening zijn gestort of daaraan zijn onttrokken.
7. In afwijking van de punten 2 tot en met 6 maakt de CFD-aanbieder die gedurende de meest recente berekeningsperiode van twaalf maanden geen open CFD's heeft verstrekt die gerelateerd zijn aan de CFD-rekening van een retailcliënt, gebruik van de standaard risicowaarschuwing in de vorm die wordt beschreven in delen E tot en met G, naargelang van toepassing.

DEEL B

Duurzame drager en aanbiederspecifieke risicowaarschuwing op de webpagina

CFD's zijn complexe instrumenten en brengen vanwege het hefboomeffect een hoog risico met zich mee van snel oplopende verliezen.

[percentage per aanbieder invoegen] % van de retailbeleggers lijdt verlies op de handel in CFD's met deze aanbieder.

Het is belangrijk dat u goed begrijpt hoe CFD's werken en dat u nagaat of u zich het hoge risico op verlies kunt permitteren.

DEEL C

Beknopte aanbiederspecifieke waarschuwing

[percentage per aanbieder invoegen] % van de retailbeleggers lijdt verlies op de handel in CFD's met deze aanbieder.

Het is belangrijk dat u nagaat of u zich het hoge risico op verlies kunt permitteren.

DEEL D

Ingekorte aanbiederspecifieke risicowaarschuwing

[percentage per aanbieder invoegen] % van de retailbeleggers verliest geld met CFD's.

DEEL E

Duurzame drager en standaard risicowaarschuwing op de webpagina

CFD's zijn complexe instrumenten en brengen vanwege het hefboomeffect een hoog risico met zich mee van snel oplopende verliezen.

Tussen 74 en 89 % van de retailbeleggers verliest geld met de handel in CFD's.

Het is belangrijk dat u goed begrijpt hoe CFD's werken en dat u nagaat of u zich het hoge risico op verlies kunt permitteren.

DEEL F

Beknopte standaard risicowaarschuwing

Tussen 74 en 89 % van de retailbeleggers verliest geld met de handel in CFD's.

Het is belangrijk dat u nagaat of u zich het hoge risico op verlies kunt permitteren.

DEEL G

Ingekorte aanbiederspecifieke standaardrisicowaarschuwing

74-89 % van de retailbeleggers verliest geld met CFD's.

III

(Andere handelingen)

EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

BESLUIT VAN DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA

Nr. 83/18/COL

van 26 september 2018

betreffende staatsgaranties ten gunste van Landsvirkjun voor derivatencontracten (IJsland)
[2019/156]

DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA (hierna „de Autoriteit” genoemd),

Gezien:

de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (hierna „de EER-Overeenkomst” genoemd), en met name artikel 61,

Protocol 26 bij de EER-Overeenkomst,

de Overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie (hierna „de Toezichtovereenkomst” genoemd), en met name artikel 24,

Protocol nr. 3 bij de Toezichtovereenkomst (hierna „Protocol nr. 3” genoemd), en met name artikel 7, lid 2, van deel II,

Na de belanghebbenden te hebben uitgenodigd hun opmerkingen te maken ⁽¹⁾, en gezien deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

1. PROCEDURE

- (1) Op 3 mei 2017 heeft de Autoriteit een formeel onderzoek geopend naar mogelijke staatssteun ten gunste van Landsvirkjun in de vorm van staatsgaranties op derivatencontracten (hierna „het inleidingsbesluit” genoemd) ⁽²⁾.
- (2) Bij brief van 15 september 2017 ⁽³⁾ heeft Landsvirkjun haar opmerkingen kenbaar gemaakt ⁽⁴⁾. Op haar beurt heeft de Autoriteit de opmerkingen ter kennis gebracht van IJsland ⁽⁵⁾. Zij heeft geen opmerkingen van andere belanghebbenden ontvangen.
- (3) Bij brief van 25 september 2017 ⁽⁶⁾ hebben de IJslandse autoriteiten opmerkingen gemaakt.
- (4) Op 23 maart 2018 heeft een bijeenkomst plaatsgevonden tussen de Autoriteit en vertegenwoordigers van Landsvirkjun en de IJslandse autoriteiten. Na deze bijeenkomst en in antwoord op vragen van de Autoriteit, ontvangen op 27 maart 2018 ⁽⁷⁾, heeft Landsvirkjun op 11 april 2018 aanvullende informatie verstrekt ⁽⁸⁾. Op 12 april 2018 hebben de IJslandse autoriteiten de Autoriteit meegedeeld dat zij het betoog van Landsvirkjun onderschreven en het niet nodig achten aanvullende opmerkingen te maken ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Besluit nr. 85/17/COL van 3 mei 2017 tot inleiding van de formele onderzoeksprocedure inzake mogelijke staatssteun die werd verleend aan Landsvirkjun via staatsgaranties op derivatencontracten (PB C 242 van 27.7.2017, blz. 6, en EER-Supplement nr. 46 van 27.7.2017, blz. 1).

⁽²⁾ Ibid.

⁽³⁾ Document nr. 874341.

⁽⁴⁾ Op verzoek van Landsvirkjun (document nr. 869480 van 8 augustus 2017) heeft de Autoriteit de uiterste termijn voor het maken van opmerkingen verlengd tot 15 september 2017 (document nr. 869479).

⁽⁵⁾ Document nr. 878807.

⁽⁶⁾ Document nr. 875032.

⁽⁷⁾ Document nr. 905567.

⁽⁸⁾ Document nr. 908632.

⁽⁹⁾ Document nr. 908885.

- (5) Op 6 juni 2018 heeft de Autoriteit de zaak nader besproken tijdens een bijeenkomst met de IJslandse autoriteiten en Landsvirkjun. Op 7 juni 2018 heeft Landsvirkjun de Autoriteit aanvullende informatie toegezonden ⁽¹⁰⁾. Na de bijeenkomst en de ontvangst van deze aanvullende informatie heeft de Autoriteit de IJslandse autoriteiten om extra toelichtingen verzocht ⁽¹¹⁾. Bij brief van 29 juni 2018 hebben de IJslandse autoriteiten de gevraagde informatie toegezonden ⁽¹²⁾.

2. BESCHRIJVING VAN DE MAATREGEL

2.1. De begunstigde: Landsvirkjun

- (6) Landsvirkjun is een openbare partnerschapsonderneming die is geregeld bij de wet betreffende Landsvirkjun ⁽¹³⁾. Sinds 1 januari 2007 heeft de schatkist de volledige zeggenschap over Landsvirkjun, rechtstreeks (99,9 %) en middellijk via Eignarhlutir ehf. (0,1 %), een besloten vennootschap die geheel in handen is van de schatkist.

2.2. Door Landsvirkjun gesloten derivatencontracten en staatsgaranties

- (7) Volgens de IJslandse autoriteiten ⁽¹⁴⁾ is Landsvirkjun blootgesteld aan een valuta- en een renterisico op haar schuldenportefeuille. Landsvirkjun maakt gebruik van uiteenlopende derivatencontracten om deze risico's te beheersen en te beheren.
- (8) Zoals uiteengezet in het inleidingsbesluit, heeft de Autoriteit de volgende typen door Landsvirkjun gesloten derivatencontracten onderzocht: valutaswaps, valutaopties en renteswaps ⁽¹⁵⁾. In datzelfde besluit heeft de Autoriteit een beschrijving van deze derivatencontracten gegeven die is gebaseerd op de toelichtingen van de IJslandse autoriteiten ⁽¹⁶⁾.

2.3. De procedure inzake bestaande steun: verlening van staatssteun via onbeperkte staatsgaranties

- (9) Bij brief van 26 september 2006 ⁽¹⁷⁾ heeft de Autoriteit de procedure inzake bestaande steun van artikel 17, lid 2, van deel II van Protocol nr. 3 ingeleid ten aanzien van bepaalde maatregelen ten gunste van elektriciteitsbedrijven in IJsland, waaronder onbeperkte staatsgaranties voor Landsvirkjun. In die brief deelde de Autoriteit de IJslandse autoriteiten mee dat zij het voorlopige standpunt had ingenomen dat deze maatregelen met de werking van de EER-Overeenkomst onverenigbare bestaande staatssteun inhielden.
- (10) In Besluit nr. 302/09/COL ⁽¹⁸⁾ is de Autoriteit tot de slotsom gekomen dat de onbeperkte staatsgarantie voor Landsvirkjun bestaande staatssteun vormde. In dat besluit stelde de Autoriteit de IJslandse autoriteiten voor de nodige wetgevende, bestuurlijke en andersoortige maatregelen te nemen om een einde te maken aan alle uit de onbeperkte staatsgarantie voor Landsvirkjun voortvloeiende onverenigbare steun.
- (11) Bij brief van 8 augustus 2009 ⁽¹⁹⁾ hebben de IJslandse autoriteiten de voorgestelde maatregelen aanvaard en toegezegd de Autoriteit in kennis te stellen van de maatregelen die zij ter uitvoering van Besluit nr. 302/09/COL zouden nemen. Na een verdere briefwisseling met de IJslandse autoriteiten heeft de Autoriteit bij Besluit nr. 159/13/COL ⁽²⁰⁾ vastgesteld dat IJsland de dienstige maatregelen ten aanzien van de bestaande steunregeling had aanvaard, en de zaak gesloten.

3. REDENEN VOOR HET INLEIDEN VAN DE FORMELE ONDERZOEKSPROCEDURE

- (12) In het inleidingsbesluit heeft de Autoriteit haar voorlopige standpunt over het bestaan van steun in verband met de betrokken garanties en de mogelijke onverenigbaarheid daarvan met de werking van de EER-Overeenkomst meegedeeld.

⁽¹⁰⁾ Documenten nrs. 918376 en 918377.

⁽¹¹⁾ Documenten nrs. 917646 en 917656.

⁽¹²⁾ Documenten nrs. 920923 en 920925.

⁽¹³⁾ Wet nr. 42/1983 betreffende Landsvirkjun, zoals gewijzigd.

⁽¹⁴⁾ Document nr. 793116.

⁽¹⁵⁾ Zie punt 14 van het inleidingsbesluit.

⁽¹⁶⁾ Punten 2.3.1 t/m 2.3.3 van deel I van het inleidingsbesluit.

⁽¹⁷⁾ Document nr. 280834.

⁽¹⁸⁾ Besluit nr. 302/09/COL van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA van 8 juli 2009 houdende een voorstel voor dienstige maatregelen ten aanzien van aan Landsvirkjun en Orkuveita Reykjavíkur verleende staatssteun.

⁽¹⁹⁾ Document nr. 527076.

⁽²⁰⁾ Besluit nr. 159/13/COL van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA van 24 april 2013 tot sluiting van de zaak betreffende bestaande staatssteun ten gunste van Landsvirkjun en Orkuveita Reykjavíkur in de vorm van onbeperkte staatsgaranties (PB C 237 van 15.8.2013, blz. 3, en EER-Supplement nr. 45 van 15.8.2013, blz. 28).

- (13) Dat standpunt luidde dat de betrokken staatsgaranties ten minste sinds 2013 voor derivatencontracten aan Landsvirkjun waren toegekend. Volgens de Autoriteit bestond er nog onduidelijkheid over diverse aspecten die voor de toetsing van de garanties aan de staatssteunregels relevant waren ⁽²¹⁾.
- (14) De Autoriteit kon niet uitsluiten dat er bij de garanties sprake was van staatssteun. Wat het economische voordeel betreft, nam zij het voorlopige standpunt in dat de betrokken garanties niet voldeden aan de voorwaarden b), c) en d) van punt 3.2 van de richtsnoeren staatssteun betreffende staatsgaranties (hierna „de garantierichtsnoeren” genoemd) ⁽²²⁾ en een voordeel in de zin van de staatssteunregels inhielden. De Autoriteit gaf aan te betwijfelen of de garanties met de werking van de EER-Overeenkomst verenigbaar konden worden verklaard.
- (15) Zowel IJsland als Landsvirkjun heeft over de door Landsvirkjun gesloten derivatencontracten en de staatsgaranties opmerkingen gemaakt. De voor het besluit ter zake dienende passages van die opmerkingen zijn in de punten 4 respectievelijk 5 samengevat.

4. OPMERKINGEN VAN IJSLAND

4.1. Algemene opmerkingen over de derivatencontracten en staatsgaranties

- (16) Onder verwijzing naar punt 20 van het inleidingsbesluit ⁽²³⁾ voert IJsland aan dat Landsvirkjun, anders dan in de vervolgbrief van de Autoriteit van 27 juni 2016 wordt vermeld, wel degelijk in staat was zonder staatsgaranties contracten inzake afdekkingsderivaten te sluiten. Dat in de vervolgbrief het tegenovergestelde staat te lezen, is het gevolg van een vergissing die IJsland toentertijd niet heeft opgemerkt. Verder bepaalt het toepasselijke rechtskader nergens dat Landsvirkjun een staatsgarantie nodig heeft om een derivatencontract te kunnen sluiten. Landsvirkjun kan ieder jaar, tot een bepaalde cumulatieve nominale waarde, om garanties voor afdekkingsderivaten verzoeken.
- (17) Onder verwijzing naar de punten 20, 24, 33 en 39 van het inleidingsbesluit ⁽²⁴⁾ legt IJsland uit dat de garanties werden toegekend door de minister van Financiën en Economische Zaken en niet door de Dienst voor het beheer van de overheidsschuld, een onder Schatkist en Markttransacties vallende eenheid binnen de Centrale Bank. De Dienst voor het beheer van de overheidsschuld heeft weliswaar bepaalde taken die met staatsgaranties verband houden, maar kent die garanties niet toe ⁽²⁵⁾.

4.2. Bestaan van staatssteun

- (18) IJsland betwist niet dat de betrokken staatsgaranties aan de staat toe te rekenen zijn, noch dat deze, mocht een selectief voordeel worden vastgesteld, de mededinging kunnen vervalsen en het handelsverkeer tussen de overeenkomstsluitende partijen bij de EER-Overeenkomst ongunstig kunnen beïnvloeden.
- (19) Wel komt IJsland op tegen de voorlopige bevinding van de Autoriteit ⁽²⁶⁾ dat de betrokken garanties een voordeel voor Landsvirkjun zouden kunnen inhouden.
- (20) Volgens IJsland gaat het bij de betrokken garanties om invorderingsgaranties die geen specifieke waarde hebben voor Landsvirkjun. Invordering bij de staat is enkel in theorie mogelijk. IJsland stelt dat Landsvirkjun derivatencontracten uitsluitend gebruikt voor afdekkingsdoeleinden, d.w.z. met het doel het financiële risico voor de onderneming in verband met de onderliggende financiële transacties te beperken. Dit wordt zowel door de staat-eigenaar als in het door de raad van bestuur van Landsvirkjun vastgestelde risicobeheersbeleid vereist. Ook betoogt IJsland dat Landsvirkjun derivatencontracten zonder staatsgarantie onder dezelfde voorwaarden sluit als contracten met een dergelijke garantie.

⁽²¹⁾ Punt 24 van het inleidingsbesluit.

⁽²²⁾ PB L 105 van 21.4.2011, blz. 32, en EER-Supplement nr. 23 van 21.4.2011, blz. 1.

⁽²³⁾ Blijkens punt 20 van het inleidingsbesluit had de Autoriteit de tijdens een bijeenkomst op 31 mei 2016 door de IJslandse autoriteiten gegeven uitleg aldus begrepen dat Landsvirkjun zonder staatsgaranties geen derivatencontracten kon sluiten.

⁽²⁴⁾ Uit de punten 20, 24, 33 en 39 van het inleidingsbesluit blijkt dat de Autoriteit in eerste instantie begrepen had dat de betrokken garanties door de Dienst voor het beheer van de overheidsschuld werden toegekend.

⁽²⁵⁾ Document nr. 875032.

⁽²⁶⁾ Punt 58 van het inleidingsbesluit.

4.3. Toepasselijkheid van het IJslandse wetgevingskader inzake staatsgaranties

- (21) Onder verwijzing naar punt 65 van het inleidingsbesluit ⁽²⁷⁾ voert IJsland aan dat de betrokken garanties wel degelijk onder het wetgevingskader vielen waarop Besluit nr. 302/09/COL van de Autoriteit betrekking had, zowel vóór als na de wijzigingen die volgden op dat besluit. IJsland verwijst naar een briefwisseling tussen de IJslandse autoriteiten en de Autoriteit waarin die uitleg wordt bevestigd.

5. OPMERKINGEN VAN LANDSVIRKJUN ⁽²⁸⁾

5.1. Het IJslandse wetgevingskader inzake staatsgaranties voor Landsvirkjun

- (22) Het wetgevingskader op grond waarvan staatsgaranties aan Landsvirkjun worden toegekend, berust op de staatsgarantiewet ⁽²⁹⁾ en de wet betreffende Landsvirkjun. Landsvirkjun is als partnerschap opgericht krachtens de eerdere versie van laatstgenoemde wet ⁽³⁰⁾.
- (23) Volgens artikel 1 van de staatsgarantiewet kan de staat alleen garanties afgeven indien daarvoor een rechtsgrond bestaat ⁽³¹⁾. In het geval van Landsvirkjun is die rechtsgrond de wet betreffende Landsvirkjun. Volgens die wet, zowel in de versie van vóór als in die van na de procedure inzake bestaande steun, is de garantie van de eigenaren een invorderingsgarantie. Verder worden de garanties toegekend door de minister van Financiën en Economische Zaken, niet door de Dienst voor het beheer van de overheidsschuld.
- (24) Bij een invorderingsgarantie gelden niet de gebruikelijke aansprakelijkheidsregels voor eigenaren van partnerschapsondernemingen. Krachtens wet nr. 50/2007 betreffende partnerschapsondernemingen zijn de eigenaren op basis van een rechtstreekse, onbeperkte en onvoorwaardelijke garantie, en dus zonder beperkingen, aansprakelijk voor alle verplichtingen van de onderneming.
- (25) In het geval van een invorderingsgarantie moet de schuldeiser alle rechtsmiddelen tegen Landsvirkjun hebben uitgeput alvorens hij een vordering tegen de staat kan instellen. In de praktijk betekent dit dat de schuldeiser moet aantonen dat de schuldenaar insolvent is in de zin van de algemene beginselen van het IJslandse recht. De schuldeiser moet derhalve vruchteloos beslag hebben laten leggen of formeel de procedures van de faillissementswet hebben ingeleid (of partij in die procedures zijn geweest) voordat hij zich tot de garantsteller kan wenden ⁽³²⁾. Gezien de zeer bewerkelijke en langdurige procedure en het vereiste dat alle middelen tegen de onderneming zijn uitgeput alvorens de garantsteller kan worden aangesproken, heeft een invorderingsgarantie voor schuldeisers aanmerkelijk minder waarde. Landsvirkjun verwijst ook naar de eerdere praktijk van de Autoriteit in dit verband ⁽³³⁾.

5.2. Gebruik van derivatencontracten door Landsvirkjun

- (26) De derivatencontracten waarvoor de betrokken staatsgaranties zijn verleend, betroffen onderliggende financiële verplichtingen (leningen of obligaties) die zijn aangegaan vóór de invoering van de dienstige maatregelen in het kader van de procedure inzake bestaande steun ⁽³⁴⁾.
- (27) Volgens Landsvirkjun stemt haar financieringsstructuur geheel overeen met wat gebruikelijk is voor grote ondernemingen in alle OESO-landen, en zijn derivatencontracten een integrerend onderdeel van risicobeheer. Landsvirkjun gaat met tegenpartijen ISDA Master Agreements ⁽³⁵⁾ aan, overeenkomsten met standaardvoorwaarden die gelden voor alle derivatentransacties tussen de partijen ⁽³⁶⁾.

⁽²⁷⁾ Volgens punt 65 van het inleidingsbesluit (waarin wordt verwezen naar punt 2.5 van deel I) had de Autoriteit zich op het voorlopige standpunt gesteld dat de betrokken garanties niet voldeden aan de voorwaarden van het gewijzigde wetgevingskader van IJsland voor staatsgaranties en evenmin aan de garantierichtsnoeren. Meer bepaald leek Landsvirkjun geen premie te betalen voor de voordelen die de onderneming dankzij de garanties genoot, leken de garanties meer dan 80 % van de uitstaande verplichtingen te dekken en leken ze niet aan specifieke financiële transacties te zijn gekoppeld, niet aan een vast maximumbedrag te zijn gebonden en niet beperkt te zijn in de tijd.

⁽²⁸⁾ De Autoriteit wijst erop dat IJsland de opmerkingen van Landsvirkjun onderschrijft (zie punt 1 hierboven).

⁽²⁹⁾ Wet nr. 121/1997.

⁽³⁰⁾ Artikel 1 van wet nr. 59/1965, in de vertaling van Landsvirkjun, luidt als volgt: „De regering en het gemeentebestuur van Reykjavik richten een elektriciteitsmaatschappij genaamd Landsvirkjun op. Deze onderneming is een onafhankelijke juridische entiteit met een onafhankelijke financiële en boekhoudkundige status. De plaats van de statutaire zetel en de bevoegde rechter is Reykjavik. Landsvirkjun is een partnerschapsonderneming van de staat en de gemeente Reykjavik, die elk 50 % van de onderneming in eigendom hebben. Elke partij is afzonderlijk aansprakelijk voor alle verplichtingen van de vennootschap, maar intern hangt de aansprakelijkheid van de eigendomsverhoudingen af. Een partij kan zich enkel met toestemming van de wederpartij uit de onderneming terugtrekken.”

⁽³¹⁾ Hetzelfde was vastgelegd in de eerdere versie van de staatsgarantiewet (wet nr. 37/1961).

⁽³²⁾ Documenten nrs. 874341 en 92092.

⁽³³⁾ Beschikking nr. 227/06/COL van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA van 19 juli 2006 betreffende staatssteun ten gunste van Farice hf. (IJsland) (PB L 36 van 5.2.2009, blz. 69, en EER-Supplement nr. 6 van 5.2.2009, blz. 9).

⁽³⁴⁾ Document nr. 917656.

⁽³⁵⁾ De ISDA Master Agreement is een standaardovereenkomst die regelmatig wordt gebruikt voor het regelen van over-the-counter-derivatentransacties. Zij wordt gepubliceerd door de International Swaps and Derivatives Association (ISDA).

⁽³⁶⁾ Document nr. 874341.

- (28) De financiële verplichtingen van Landsvirkjun luiden in USD en andere valuta's en kennen zowel variabele als vaste rentetarieven ⁽³⁷⁾. Landsvirkjun staat dus bloot aan wisselkoers- en renterisico's. De onderneming dekt deze risico's af met derivatencontracten, waarmee financiële verplichtingen die luiden in andere valuta's dan USD (haar functionele valuta sinds 2008) worden omgezet in USD-verplichtingen, en financiële verplichtingen met variabele rente in verplichtingen met vaste rente.
- (29) Landsvirkjun gebruikt deze derivatencontracten uitsluitend voor het afdekken van risico's ⁽³⁸⁾. De onderneming sluit geen derivatencontracten voor speculatie- of arbitrage doeleinden ⁽³⁹⁾. Dit beperkte gebruik van derivatencontracten (alleen voor afdekkingsdoeleinden) is ook een vereiste van de eigenaar van Landsvirkjun, de staat. Landsvirkjun heeft interne documenten en brieven van de eigenaar overgelegd waarin deze verklaringen worden gestaafd ⁽⁴⁰⁾.
- (30) Landsvirkjun betoogt tevens dat het bij haar beleid is voor geen enkele transactie, privaat of publiek, garanties te gebruiken. Na de wijzigingen van het staatsgarantiestelsel is de onderneming onderhandelingen over verlenging van de derivatencontracten met garantie gestart, en de laatste staatsgarantie is in juli 2017 geschrapt ⁽⁴¹⁾. Landsvirkjun is in staat zonder staatsgaranties derivatencontracten te sluiten, en doet dat ook. De onderneming heeft tevens bewijsmateriaal overgelegd waaruit blijkt dat het wegvallen van de staatsgaranties niet tot wijziging van de economische voorwaarden van de derivatencontracten heeft geleid ⁽⁴²⁾.

5.3. Geen voordeel

- (31) Landsvirkjun is van mening dat haar met de staatsgaranties voor de betrokken derivatencontracten geen voordeel is toegekend.
- (32) Een afdekkingsderivaat beperkt per definitie de blootstelling aan risico's, en dat leidt tot een lagere premie die moet worden betaald voor de met de onderliggende transactie verband houdende garantie. Landsvirkjun wijst er nogmaals op dat de wijziging van de uitstaande derivatencontracten waarbij de staatsgaranties zijn geschrapt, niet tot extra kosten voor de onderneming heeft geleid. De voorwaarden en vereisten met betrekking tot de financiering van Landsvirkjun zijn door het wegvallen van de staatsgarantie niet veranderd ⁽⁴³⁾.
- (33) Landsvirkjun heeft twee verslagen over de gevolgen van de staatsgaranties voor de derivatencontracten overgelegd ⁽⁴⁴⁾. Volgens die verslagen was er geen sprake van een door de staatsgaranties op de derivatenportefeuille gegenereerd economisch voordeel.
- (34) Landsvirkjun voert voorts aan dat haar liquide middelen in de periode 2010-2017 varieerden van 142 miljoen USD tot 287 miljoen USD. Reden voor deze hoge kas- en banksaldi was het liquiditeitsrisico: zij dienden als buffer voor onvoorziene risico's. De ruime liquiditeit leidt tot alternatieve kosten die rechtstreeks samenhangen met de premies die momenteel aan de staat worden betaald. De onderneming had de liquide middelen ook kunnen gebruiken om obligaties van de markt terug te kopen en/of leningen van haar kredietverstrekkers (vervroegd) af te lossen. Daarmee zou zij niet alleen rentekosten hebben bespaard, maar ook de [0,1-2] % garantiëpremie die zij momenteel voor de obligaties en leningen met garantie betaalt.

6. IS ER SPRAKE VAN STAATSSTEUN?

- (35) In artikel 61, lid 1, van de EER-Overeenkomst is het volgende bepaald:
- „Behoudens de afwijkingen waarin deze overeenkomst voorziet, zijn steunmaatregelen van de lidstaten van de EG, de EVA-staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de werking van deze overeenkomst, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de overeenkomstsluitende partijen ongunstig beïnvloedt.”.
- (36) Om als steun in de zin van deze bepaling te worden aangemerkt, moet een maatregel bijgevolg aan elk van de volgende voorwaarden voldoen: i) het is een maatregel van de staat of uit staatsmiddelen bekostigd; ii) de maatregel verschaft een voordeel aan een onderneming; iii) de maatregel begunstigt bepaalde ondernemingen, en iv) de maatregel kan de concurrentie vervalsen en het handelsverkeer ongunstig beïnvloeden ⁽⁴⁵⁾. De Autoriteit acht het passend haar beoordeling te beginnen met de vraag of de betrokken garanties voor derivatencontracten Landsvirkjun een voordeel hebben opgeleverd.

⁽³⁷⁾ Document nr. 908632.

⁽³⁸⁾ Document nr. 908632.

⁽³⁹⁾ Document nr. 874341.

⁽⁴⁰⁾ Document nr. 875032.

⁽⁴¹⁾ Idem.

⁽⁴²⁾ Documenten nrs. 908633 en 920923.

⁽⁴³⁾ Documenten nrs. 874341, 908633 en 920923.

⁽⁴⁴⁾ Documenten nrs. 874344 (Zanders-verslag, september 2017) en 874345 (Summa-verslag, september 2017).

⁽⁴⁵⁾ Zie onder andere arrest *World Duty Free Group SA e.a.*, C-20/15 P en C-21/15 P, EU:C:2016:981, punt 53.

6.1. Voordeel

6.1.1. Inleidende opmerkingen

- (37) De Autoriteit is het met de IJslandse autoriteiten en Landsvirkjun eens dat de betrokken garanties vallen onder de IJslandse wetgeving inzake staatsgaranties, waaronder de wet betreffende Landsvirkjun, die in het kader van de procedure inzake bestaande steun is onderzocht ⁽⁴⁶⁾.
- (38) Het huidige, bij het inleidingsbesluit geopende formele onderzoek is minder ruim van opzet dan de procedure inzake bestaande steun, in zoverre dat het enkel op de toepassing van de wet betreffende Landsvirkjun op staatsgaranties voor bepaalde derivatencontracten betrekking heeft.
- (39) In het inleidingsbesluit heeft de Autoriteit onderzocht of de garanties voldeden aan de voorwaarden b), c) en d) van punt 3.2 ⁽⁴⁷⁾ van de garantierichtsnoeren, in welk geval het bestaan van staatssteun zou kunnen worden uitgesloten ⁽⁴⁸⁾.
- (40) Ongeacht de vraag of de voorwaarden van de garantierichtsnoeren voor het uitsluiten van staatssteun zijn vervuld, is de Autoriteit van oordeel, zoals hieronder wordt toegelicht, dat de betrokken staatsgaranties, gelet op de informatie die in de loop van het formele onderzoek van IJsland en Landsvirkjun is ontvangen, niet tot een voordeel voor Landsvirkjun hebben geleid ⁽⁴⁹⁾.

6.1.2. Uitsluiting van een uit staatsgaranties voor derivatencontracten voortvloeiend voordeel

- (41) Een voordeel in de zin van artikel 61, lid 1, van de EER-Overeenkomst is een economisch voordeel dat een onderneming onder normale marktvoorwaarden — d.w.z. zonder overheidsingrijpen — niet had kunnen verkrijgen ⁽⁵⁰⁾. De Autoriteit heeft meermaals geoordeeld dat een garantie een voordeel in de zin van deze bepaling kan vormen ⁽⁵¹⁾.
- (42) Het voordeel van een staatsgarantie is dat het daaraan verbonden risico door de staat wordt gedragen. Dat de staat dit risico draagt, zou normaal gesproken door een passende premie moeten worden vergoed ⁽⁵²⁾. De garantierichtsnoeren vermelden echter ook dat wanneer een door de staat verstrekte individuele garantie of een door de staat opgezette garantieregeling een onderneming geen voordeel oplevert, de garantie of garantieregeling geen staatssteun vormt ⁽⁵³⁾. In de punten 3.2 tot en met 3.5 van de garantierichtsnoeren worden de voorwaarden voor het uitsluiten van de aanwezigheid van steun bij individuele garanties en garantieregelingen beschreven. Punt 3.6 van de garantierichtsnoeren luidt als volgt: „Indien niet aan een van de in de punten 3.2 tot en met 3.5 genoemde voorwaarden is voldaan, betekent dit niet dat de bewuste garantie of garantieregeling automatisch als staatssteun wordt aangemerkt.”.
- (43) Na 1 januari 2010 heeft Landsvirkjun met haar tegenpartijen bij de derivatencontracten overeenstemming weten te bereiken over het schrappen van de staatsgaranties, waarvan de laatste in juli 2017 is beëindigd ⁽⁵⁴⁾. Zoals blijkt uit het bewijsmateriaal dat tijdens het formele onderzoek is overgelegd, heeft het schrappen van de staatsgaranties geen wijziging van de economische voorwaarden van de derivatencontracten tot gevolg gehad ⁽⁵⁵⁾.
- (44) De Autoriteit beschouwt het feit dat de tegenpartijen bereid waren de staatsgaranties te schrappen zonder betere economische voorwaarden te eisen, als een aanwijzing dat de garanties geen voordeel voor Landsvirkjun inhielden.
- (45) Verder heeft Landsvirkjun geen gebruikgemaakt van private garanties, en op basis van de informatie die tijdens het formele onderzoek is ontvangen, kan geen marktprijs voor de garanties op afdekkingsderivaten worden vastgesteld.
- (46) Wanneer geen marktprijs kan worden bepaald, zou het mogelijke voordeel uit een garantie volgens de richtsnoeren moeten worden gekwantificeerd aan de hand van een vergelijking van de economische voorwaarden van een transactie met en een transactie zonder de garantie ⁽⁵⁶⁾.

⁽⁴⁶⁾ Punten 4.3 en 5.1.

⁽⁴⁷⁾ In het inleidingsbesluit heeft de Autoriteit niet onderzocht, en hoefde zij ook niet te onderzoeken, of Landsvirkjun aan voorwaarde a) van punt 3.2 van de garantierichtsnoeren (de kredietnemer verkeert niet in financiële moeilijkheden) voldeed.

⁽⁴⁸⁾ Punt 1.1.3 van deel II van het inleidingsbesluit.

⁽⁴⁹⁾ De Autoriteit merkt op dat deze vaststelling enkel de garanties betreft waarop het inleidingsbesluit en dit besluit betrekking hebben, en eventuele andere staatsgaranties aan Landsvirkjun of andere ondernemingen buiten beschouwing laat.

⁽⁵⁰⁾ Zie bijvoorbeeld de arresten SFEI e.a., C-39/94, EU:C:1996:285, punt 60, en Spanje/Commissie, C-342/96, EU:C:1999:210, punt 41.

⁽⁵¹⁾ De Autoriteit heeft het bestaan van een voordeel onder andere vastgesteld in Beschikking nr. 177/05/COL van 15 juli 2005 betreffende een staatsgarantie voor de Liechtensteinische Landesbank (niet gepubliceerd) en Beschikking nr. 227/06/COL van 19 juli 2006 betreffende staatssteun ten gunste van Fabrice hf. (PB L 36 van 5.2.2009, blz. 69, en EER-Supplement nr. 6 van 5.2.2009, blz. 9).

⁽⁵²⁾ Garantierichtsnoeren, punt 2.1.

⁽⁵³⁾ Garantierichtsnoeren, punt 3.1.

⁽⁵⁴⁾ Document nr. 908632.

⁽⁵⁵⁾ Punt 5.2.

⁽⁵⁶⁾ Garantierichtsnoeren, punt 4.2.

- (47) Het schrappen van de betrokken staatsgaranties heeft geen wijziging van de economische voorwaarden van de desbetreffende derivatencontracten tot gevolg gehad. Derhalve kunnen de garanties niet als een voordeel voor Landsvirkjun worden aangemerkt. Verder beschikt de Autoriteit niet over aanwijzingen of gegevens die erop duiden dat de economische voorwaarden van de betrokken derivatencontracten zonder de staatsgaranties anders zouden zijn geweest op het moment waarop die garanties daadwerkelijk zijn toegekend. Zij moet er derhalve van uitgaan dat het schrappen (of de afwezigheid) van de staatsgaranties op geen enkel moment tijdens de looptijd van die garanties wijzigingen van de economische voorwaarden van de desbetreffende derivatencontracten tot gevolg heeft gehad.
- (48) De vaststelling dat de betrokken garanties voor derivatencontracten Landsvirkjun geen voordeel hebben opgeleverd, vindt ook steun in de in overweging 33 genoemde verslagen. Meer bepaald heeft Zanders (een in financiële dienstverlening gespecialiseerd adviesbureau) namens Landsvirkjun steekproefsgewijs een aantal door Landsvirkjun gehouden derivaten onderzocht en de corresponderende marges voor de desbetreffende derivatencontracten berekend ⁽⁵⁷⁾. Die marges lagen blijkens het verslag tussen [(-)2-2] en [10-15] basispunten en kwamen daarmee overeen met de marges die werden waargenomen voor soortgelijke derivatencontracten van ondernemingen met een vergelijkbare kredietbeoordeling die, anders dan Landsvirkjun, geen invorderingsgarantie genoten. In het Zanders-verslag wordt dan ook geconcludeerd dat de invorderingsgarantie Landsvirkjun gemiddeld genomen geen prijsvoordeel ten opzichte van andere ondernemingen heeft opgeleverd en dat Landsvirkjun door die garantie dus geen economisch voordeel heeft genoten.
- (49) In een verslag van een ander adviesbureau, Summa Consulting slf, wordt ten aanzien van de waardering van de afdekkingsderivaten opgemerkt dat „het (...) niet waarschijnlijk [is], gelet op de solide balans, de goede liquiditeitspositie en de kredietwaardigheid van Landsvirkjun, dat een staatsgarantie of het ontbreken daarvan significante gevolgen zal hebben voor de waardering van de derivatencontracten die Landsvirkjun sluit” ⁽⁵⁸⁾.
- (50) Opgemerkt zij ook dat Landsvirkjun de derivatencontracten met garantie uitsluitend gebruikte voor afdekkingsdoeleinden, d.w.z. met het doel haar niet in USD (haar functionele valuta sinds 2008) luidende financiële verplichtingen om te zetten in USD-verplichtingen, en haar financiële verplichtingen met variabele rente in verplichtingen met vaste rente ⁽⁵⁹⁾. Volgens de informatie die tijdens het formele onderzoek is overgelegd, heeft de uitvoering van de dienstige maatregelen in de loop van de procedure inzake bestaande steun ertoe geleid dat de staatsgaranties nog slechts maximaal 80 % van de waarde van de betrokken derivatencontracten dekten en werden de garanties op afdekkingsderivaten op een bepaalde cumulatieve nominale waarde begrensd ⁽⁶⁰⁾. Derhalve kan noch Landsvirkjun, noch de staat als garantsteller worden geacht door deze garanties aan onbeperkte verplichtingen blootgesteld te zijn geweest.
- (51) Voorts zijn de betrokken garanties volgens artikel 1 van de wet betreffende Landsvirkjun invorderingsgaranties. In het geval van een invorderingsgarantie moet een schuldeiser alle rechtsmiddelen tegen Landsvirkjun hebben uitgeput alvorens hij een vordering tegen de staat kan instellen ⁽⁶¹⁾. De Autoriteit heeft eerder vastgesteld dat dit soort garanties een voordeel weliswaar niet uitsluit, maar wel minder risico met zich brengt ⁽⁶²⁾. Zoals Landsvirkjun heeft aangetoond, lagen de geldmiddelen en kasequivalenten van de onderneming in elk van de jaren 2010 tot en met 2017 boven de geregistreerde verliezen uit de derivaten met garantie ⁽⁶³⁾. De garantsteller liep dus slechts beperkt risico.
- (52) Zoals uiteengezet in overweging (36), vormt een maatregel staatssteun in de zin van artikel 61, lid 1, van de EER-Overeenkomst wanneer elk van de vier voorwaarden is vervuld. Aangezien de betrokken garanties Landsvirkjun geen voordeel verschaffen, hoeft geen toetsing van de andere voorwaarden plaats te vinden.

7. CONCLUSIE

- (53) Op basis van bovenstaande beoordeling stelt de Autoriteit vast dat de staatsgaranties die aan Landsvirkjun zijn toegekend in verband met derivatencontracten voor het afdekken van de wisselkoers- en renterisico's van de onderneming, waarvan de laatste in juli 2017 is geschrapt, geen staatssteun vormden in de zin van artikel 61, lid 1, van de EER-Overeenkomst,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De staatsgaranties die aan Landsvirkjun zijn toegekend in verband met derivatencontracten voor het afdekken van de wisselkoers- en renterisico's van de onderneming, waarvan de laatste in juli 2017 is geschrapt, vormden geen staatssteun in de zin van artikel 61, lid 1, van de EER-Overeenkomst.

⁽⁵⁷⁾ Document nr. 874344.

⁽⁵⁸⁾ Document nr. 874345.

⁽⁵⁹⁾ Punt 5.2 en document nr. 874345.

⁽⁶⁰⁾ Documenten nrs. 875032, 874341 en 908632.

⁽⁶¹⁾ Punt 5.1.

⁽⁶²⁾ Voetnoot 34.

⁽⁶³⁾ Document nr. 874345.

Het formele onderzoek wordt hierbij gesloten.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot IJsland.

Artikel 3

Slechts de tekst in de Engelse taal is authentiek.

Gedaan te Brussel, 26 september 2018.

Voor de Toezichhoudende Autoriteit van de EVA,

Bente ANGELL-HANSEN
*Voorzitter
Verantwoordelijk lid van het
College*

Frank J. BÜCHEL
Lid van het College

Högni KRISTJÁNSSON
Lid van het College

Carsten ZATSCHLER
*Medeondertekenaar,
Directeur van de Juridische
en Uitvoerende Dienst*

RECTIFICATIES

Rectificatie van Verordening (EU) 2018/1971 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot instelling van het Orgaan van Europese regulerende instanties voor elektronische communicatie (Berec) en het Bureau voor ondersteuning van Berec (Berec-Bureau), tot wijziging van Verordening (EU) 2015/2120 en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1211/2009

(Publicatieblad van de Europese Unie L 321 van 17 december 2018)

Bladzijde 3, overweging 14:

in plaats van: „De nieuwe officiële benaming van het Bureau moet „Agentschap voor de ondersteuning van BEREC” (het „Berec-Bureau”) worden.”,

lezen: „De nieuwe officiële benaming van het Bureau moet „Bureau voor ondersteuning van Berec” (het „Berec-Bureau”) worden.”.

ISSN 1977-0758 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2598 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL